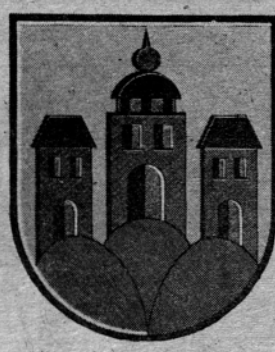

REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

Savinjske

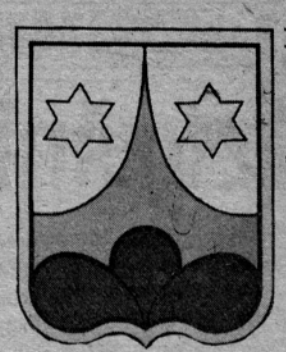
Leto XIII
Številka 9
September 1982

NOVICE

Glasilo socialistične
zveze delovnega ljudstva
občine Mozirje

LJUBNO

GORNJI GRAD

D. Štinaš Plečana v gotovini

Povečati vpliv delavcev na kulturo

Pod tem naslovom je Boris Lipužič napisal članek v 39. številki Komuniste. Ker je vsebina izredno pomembna smo se odločili, da del sestavka objavimo tudi v našem glasilu. Sindikati si prizadevajo, da bi tudi kulturna dejavnost pomenila važno sestavino delavčevega vsakdana.

V predlogu dokumenta za 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije so opredeljena tudi stališča in usmeritve o vlogi in nalogah sindikatov pri razvijanju kulturnega življenja delavcev v organizacijah združenega dela. Hkrati pa so širše zastavljene naloge na področju kulture, ki se jih morajo učinkovitejše lotiti prav sindikati kot družbenopolitična organizacija delavcev, socialnih nosilcev družbenega in gospodarskega razvoja. Delavčevega vpliva na oblikovanje in uresničevanje kulturne politike ni mogoče omejevati zgolj na razprave o materialnih potrebah in prispevnih stopnjah za kulturo. Zato bo med nalogami na kulturnem področju v ospredju vprašanje razrednega boja v kulturi, ki se izraža zlasti v prizadevanjih za uveljavljanje samoupravljanja ter samoupravnega položaja kulture v združenem delu.

Politična akcija sindikatov bo torej usmerjena v razvijanje in utrjevanje novih družbeno-ekonomskih odnosov v kulturi ter v izenačevanje družbeno-ekonomskega položaja delavcev v kulturi z delavci v drugih dejavnostih. To pa zahteva hitrejšo uveljavljanje dohodkovnih odnosov na podlagi svobodne menjave dela ter učinkovitejšo delovanje delegatskega sistema in kulturnih skupnosti. Spričo tega je v organizacijah združenega dela ena temeljnih nalog sindikatov, da spodbujajo delo delegacij ter njihovo povezanost s samoupravnimi organi. Več pozornosti pa bodo prav sindikati morali posvetiti delu delegatov uporabnikov in širšega družbenega interesa v samoupravnih organih in programskih svetih ter demokratičnemu samoupravnemu odločanju v organizacijah dela na področju kulture.

Ljubiteljstvo zlahka kakovost prostega časa

V predlogu kongresnega dokumenta je posebej poudarjeno, da bodo sindikati preprečevali podcenjevanje sposobnosti delavcev za soustvarjanje, razumevanje in vrednotenje kulturno-umetniških stvaritev. Prav ljubiteljska kulturno umetniška dejavnost je kot organizirana kulturna sila dokazala, da nudi, razvija in zlahka kakovost in izbor kulturne porabe v prostem času. Lahko rečemo, da pomembno prispeva k temu, da v kulturno-umetniški ljubiteljski dejavnosti aktiven delavec lahko ne le doživi tako imenovano visoko kulturo, temveč je tudi dejavnik povezovanja in združevanja kulture z drugimi sestavinami združenega dela.

Tudi tako bodo sindikati pripomogli k odpravljanju ovir, ki ločujejo vrhunsko kulturo in vrhunske umetniške dosežke od delavca in njegovega kulturnega interesa. Interes delavcev za družbenoekonomski položaj kulturnih organizacij in delavcev v kulturni dejavnosti se lahko spodbuja in razvija predvsem z neposrednim sodelovanjem uporabnikov ter poklicnih in ljubiteljskih izvajalcev pri snovanju in uresničevanju programov kulturnega življenja v organizacijah združenega dela in kulturnih programov sploh. Dosedanje izkušnje v množični kulturni ljubiteljski dejavnosti (npr. pevski zbori, likovne kolonije, literarno ustvarjanje, folklor, dramske skupine) utrjujejo prepričanje, da je treba delo po tej poti vztrajno nadaljevati. Zato bodo sindikati kot doslej ne le podpirali temveč tudi neposredno sodelovali pri izvedbi različnih oblik strokovnega izpopolnjevanja mentorjev posameznih zvrsti ljubiteljskega kulturnega delovanja ter usposabljanja organizatorjev kulturnega življenja delavcev. Spodbujali bodo tudi hitrejši razvoj kulturnih dejavnosti delavcev iz drugih republik in pokrajin, ki živijo v Sloveniji, predvsem njihovo povezovanje v kulturno-umetniške skupine in društva, kjer bodo spoznavali slovensko in negovali lastno kulturno tradicijo in narodnostno samobitnost.

Razgovor z zdravnikom

Stanje v zdravstvu je na sploh zelo težko. Ni torej le pri nas tako. Raven pravic je izredna, zavest pri uporabnikih pa še vedno sorazmerno slaba. Zakaj govorimo o zavesti? Zato, ker bi marsikdo, ki danes išče pomoči v zdravstveni ambulanti moral najprej sebe vprašati, če je obisk zdravnika tudi potreben. Mnogo je takih, ki bi lahko ravnali drugače in bi s tem prihranili družbeni denar in zdravniku omogočili delo tam, kjer je resnično potreben. Občinska zdravstvena skupnost že nekaj časa ne zmore vseh bremen, to je znano vsem občanom. In kako je v naši občini glede koriščenja zdravstvenih uslug?

Odgovoril je dr. Ivo But, vodja TOZD Splošno zdravstvo Mozirje.

Samo tile skromni podatki povedo veliko. Smo v regiji in republici najskromnejši pri koriščenju uslug specialistov in bolnic, najnižji stalež imamo v regiji, več izdamo za zdravila, kar je posledica naporov, da bi se čimveč občanov lahko pozdravilo doma, v regijskem merilu izpadamo kot nadpovprečni koristniki obiskov na domu, vendar pa je najbolj zgovoren podatek, da je prišlo v prvem polletju na 100 prebivalcev kar 300 pregledov, kar pomeni trikrat večje število obiskov pri zdravniku kot v drugih občinah naše regije. Ali ne pove to dovolj? Ali lahko kaj storimo?

Mladina pomaga z delom povsod! Slika je z mladinske delovne akcije na Primorskem, kjer so gradili vodovod. Mladim čestitamo k njihovem kongresu!

Skoraj brez pripomb

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta je pred kongresom slovenskih sindikatov temeljito načrtovalo predkongresne naloge na vseh ravneh.

Osnovne organizacije so dobile gradivo, ki bi ga naj obravnavali na sestankih z delavci, člani sindikata.

Ko so na predsedstvu obravnavali uspeh predkongresne dejavnosti po osnovnih organizacijah niso bili zadovoljni. Izkazalo se je namreč, da je vse preveč osnovnih organizacij, ki so enostavno sporočile, da na predloženo gradivo in njegovo vsebino nimajo pripomb. To lahko pomeni, da razprave niso bile dovolj poglobljene ali dovolj skrbno pripravljene. Če je temu tako, potem gre za dokaj neodgovoren odnos do prizadevanj sindikata, ki naj bi dobil svojo potrditev na republiškem kongresu.

Vendar pa povsod le ni bilo tako! Nekatere pripombe so bile zelo stvarne in potrjujejo dejavno vključevanje nekaterih sindikalnih sredin v skupna prizadevanja. Tako so med drugim opozarjali, da je izrednega pomena odpiranje šol navzven, se pravi, da se šole vključujejo v življenje okolja v katerem delujejo. Seveda pa to hkrati zahteva vključevanje občanov v šolsko življenje. Pričakujejo, da se bo to sodelovanje, predvsem z delovnimi organizacijami poglobilo, če bodo delovni kolektivi v svoje akte vključili to obvezo v svoj razvoj del in nalog. Ponekod so opozorili, da obstaja nevarnost različne ravni standarda šol, ki je odvisen od stanja v gospodarstvu. Te razlike so že sedaj opazne. Ne gre pa dovoljevati razlik med šolami, ki morajo v bistvu biti povsod na dogovorjeni ravni. Tudi glede kulturnih dobrin za šolsko mladino so bili kritični, saj so menili, da se dela velika razlika med otroci, ki so oddaljeni raznim centrom in med tistimi, ki žive v njih. Tu je treba zagotoviti več sredstev, da se kulturna doživetja približajo vsem v enaki možni meri.

Nekatere pripombe so bile usmerjene v večjo podporo razvoju celodnevne osnovne šole, kar bi bilo še posebej pomembno v industrijskih središčih. Ponekod so dali poseben poudarek kulturnemu življenju delavcev, ki mora postati enakovredna sestavina dela v OZD. Seveda ni manjkalo pripomb, da je gradivo preobsežno in deloma premalo razumljivo, saj se vedno še uporablja preveč

tujk. Tudi ni bilo dovolj jasno nakazano, kako se naj sindikat vključi v prizadevanja za enotnost našega jugoslovanskega trga. Tudi na delitev članarine so imeli pripombe, ker ne ostaja osnovnim organizacijam dovolj sredstev za njihovo delovanje.

Predsedstvo je pripravilo še poseben razgovor z delegati, na katerem so jih seznanili s pripombami naših sindikalnih organizacij.

Mesec požarnega varstva

Že dolgo vrsto let se je vršil teden požarne varnosti v mesecu septembru, zadnji dve leti pa v mesecu oktobru. Ker je program aktivnosti za teden požarne varnosti vključen v letošnji program akcije NNNP - 82 in programirane aktivnosti zahtevajo za realizacijo daljši čas, je predsedstvo GZ Slovenije na seji dne 22. junija 1982 sklenilo, da podaljša teden požarne varnosti na mesec požarne varnosti - torej vse ves mesec oktober, pod geslom: „Vse za požarno varnost!“

Akcija ima namen zmanjšanja vsakoletnih materialnih škod, ki nastajajo tako v družbenem, kakor tudi zasebnem sektorju. Ugotovljeno je, da je za 80% požarov kriv človek s svojim ravnanjem, bodisi zaradi nepoučenosti, nepredvidnosti ali celo malomarnosti. Vsakoletni požari terjajo ogromno materialno škodo in tudi človeške žrtve. V ilustracijo naj bo posredovan podatek, da znaša povzročena škoda po požarih v zadnjih letih v SFRJ 3,5 milijarde dinarjev, življenje pa je izgubilo 530 ljudi. Mar ni to prevelik davek za našo družbeno skupnost.

Nevarnost požarov je vsak dan prisotna, na vseh področjih dela in življenja. Preprečevanje požarov mora postati trajna skrb slehernega občana, postati mora del krajanove kulture in zavesti. Mesec požarne varnosti se mora večji meri, kot doslej odražati v krajevnih skupnostih,

saj prav tu obstajajo izvori za požarno nevarnost pa tudi druge nesreče. Akcija mora zajeti vse hišne svete, delovne organizacije, obrtno dejavnost in posamezna gospodinjstva. Vsi naj bi pregledali vse nevarnosti in odpravljali zapažena žarišča nevarnosti za požare. Med osnovnimi povzročitelji lahko prav človek kot delavec v združenem delu, član krajevnih skupnosti, gasilske organizacije ali delegat v SIS za varstvo pred požarom sam doprinese k samoupravnemu organiziranosti požarnega varstva v okviru akcije NNNP. Pri tem bo prav gotovo pomembno in potrebno sodelovanje družbenopolitičnih organizacij v krajevni skupnosti.

Občinska gasilska zveza Mozirje je že prejela operativni program na seji predsedstva, dne 25. septembra 1982, ki ima po svoji vsebini namen opozoriti in seznaniti krajanje v nevarnosti in posledicah požarov.

Ta operativni program je del programa gasilskih društev v občini, ki ga lahko sama po potrebi še dopolni.

Akcija meseca požarne varnosti naj torej spodbudi slehernega posameznika, društvo, delovno organizacijo in druge k uresničitvi zastavljenih ciljev. Namen akcije je množičnost pod geslom „vsi za požarno varnost“. Prepričani smo, da ob aktivni vključitvi vseh navzvenih tudi uspehi ne bodo izostali.

H. F.

Obdelano, neobdelano zemljišče

Danes velja bolj kot kdaj koli pravilo, da morajo vsa kmetijska zemljišča biti skrbno obdelana. Družba pričakuje od našega kmetijstva dovolj hrane, da bi tako prištedila dragocene devize. Pa tudi sicer pomenijo prazne in zapuščene kmetije veliko družbeno škodo, posebno še v našem obmejnem predelu.

Zakonska določila, ki urejajo koriščenje kmetijskih zemljišč so v bistvu že stara, skozi leta so se nekoliko spreminjala, dopolnjevala in prilagajala. Vendar so vedno zahtevala dobro obdelane kmetijske površine. Kaj se smatra dobro obdelano ni treba posebej poudarjati, pa tudi tu bi zaradi nepristranosti morali poudariti, da so razlike glede na možnosti obdelave. Znano je pomanjkanje delovne sile v kmetijstvu in znano je tudi, da v današnjih časih ne bi nihče več obdeloval takšnih površin, kot so jih nekoč razni dninarji, da so si vsaj malo izboljšali svoje življenje. Sodobna kmetijska proizvodnja zahteva pač določene prilike, saj je vsa uprta v rabo strojev. Torej tudi tu je treba upoštevati, ko govorimo o smotni uporabi zemlje za kmetijske namene. Drugo, kar je prepogost pojav pa je nesmiselno zapravljanje najboljših površin za gradbene namene. Tam kjer je zrastle beton, seveda ne bo nikoli več rastle pšenica! Žal je takšnega betona kar preveč. Tudi tu smo zemljo mačehovsko obravnavali, nismo pomislili pred leti, da nas lahko doleti obdobje, ko bo sleherna ped zemlje dobrodošla.

Ali smo morali res čakati, da nam voda teče v grlo? Ali nismo imeli med množico strokovnjakov tudi take, ki bi bili pravočasno ukrepali, da bi nam danes bilo lažje? Ali je res kmečki poklic moral skozi vse vrste podcenjevanja? To so vprašanja sedanjosti, pomenijo pa tako ali drugače tudi bodočnost! Sicer pa še ni prepozno in to kar danes dela kmetijska zemljiška skupnost, ko opozarja lastnike slabo obdelanih površin na zakon, ki veleva skrb za kmetijsko grudo je pač odmev klica ki gi ba morali slišati že zdavnaj.

Ko je torej govor o obdelani ali neobdelani zemlji, ki jo je šteti za kmetijsko ne sme biti izgovorov. Pravična mora biti odločitev ali je pustota upravičena ali ne. Nikakor pa ne moremo pristajati na miselnost nekaterih lastnikov takšnih zemljišč, češ da je zgolj njihova odločitev kaj bo z nekdanjimi njivami, travniki in pašniki, ki so sedaj popisani v tabelah zemljiške skupnosti. Ni samo njihova odločitev saj gre za več kot, denimo ljubiteljstvo, gre za naš kruh in ne nazadnje za naš obstoj.

Izvršni svet si prizadeva

V razgovoru s predsednikom IS SO Mozirje Francem Miklavcem in predsednikom skupščine občine Lojzetom Plaznikom smo načeli nekatera vprašanja, ki zanimajo širši krog občanov.

Izletniški prostor v Logarski dolini je v izgradnji. O tem smo že večkrat pisali. Znano je, da si je spočetka za ureditev tega prostora zelo prizadevala krajevna skupnost Solčava in da je pozneje prevzel skrb za izvedbo načrta Turist v Mozirju. Trenutno se je zataknilo pri raznih dovoljenjih, te pridobiva Turist in bodo kmalu na voljo organom, ki na temelju njih odobravajo gradnje. Gre namreč za gradnjo stavbe v kateri bodo sanitarije. K temu je treba dodati brunarico v kateri bo okrepčevalnica, ta že stoji. Seveda so za prepotrebni prostor v Logarski dolini, ki bo poleti vabil turiste, ki šotorijo in pozimi nudil prijetno smuko, potrebnih dosti sredstev. Ta se združujejo v občini z razumevanjem združenega dela. Obetajo, da bo že letos možna smuka na prijaznem bregu kjer že stoji vlečnica.

Televizijski pretvorniki so za dolino ob Dreti in Solčavo potrebni. Prebivalci teh predelov naše občine se že nekaj let sem pritožujejo nad slabim sprejemom, še celo prvega programa ne dobijo! Občina je takoj ukrepala in opozorila RTV Ljubljana na takšno stanje. Nedogovaje je bilo izraženo tudi v obliki delegatskih vprašanj na skupščini občine. Treba je vedeti, da ima RTV Ljubljana pravilo po katerem je dolžna ukrepati, če programa ne vidi kakih 1000 prebivalcev. To je seveda glede na redko naseljenost v naši občini nemogoče upoštevati.

Pred dnevi so bili strokovnjaki RTV v Florjanu, kjer so določili kje naj bi stal stolp in pripadajoča stavba za aparature. Slednje so na voljo in jih lahko, ko bodo dani pogoji namestijo. Težave pa so z električnim vodom, ki mora zagotoviti elektriko ob stolpu. Nekateri lastniki zemljišč se namreč protivijo postavitvi drog na njihovi zemlji. Tako se seveda vsa dela zavlačujejo. Pri KS Bočna in Šmartno so imenovali poseben odbor, ki naj poskrbi za razna dela za omenjene naprave. Elektro Celje bo poskrbel za načrt, ki bo najmanj prizadel lastnike zemljišč po katerih naj bi tekkel vod. Posebej velja pohvaliti razumevanje kmeta Drobeža iz Florjana, ki je brezplačno odstopil zemljišče za stolp in zgradbo.

Skupina strokovnjakov je opravila meritve tudi na Ljubnem. Tam so ugotovili, da je najprimernejše mesto za pretvornik v zvoniku cerkve na Rosulah. Soglasje cerkve že imajo, sedaj pa mora dati soglasje še zavod za spomeniško varstvo iz Celja. Najbrž ne bo težav, ker bo naprava v gornjem delu zvonika in ne bo vidna. Tudi za Ljubno je na voljo potrebna oprema pri RTV Ljubljana. To je naključje, ker je namreč nekje drugje izpadla postavitev pretvornika in tako je opremo možno postaviti na Ljubnem.

Za predele Luč in Solčave bodo opravili meritve v prihodnjem letu in je torej računati, da bodo tudi tam v prihodnjem obdobju zagotovili dober sprejem na TV zaslonih.

Golte bodo služile svojemu namenu to zimo, zagotavljajo predstavniki IS SO Velenje in Mozirja ter DO Pake in Merxa, ki si prizadevajo, da bi bilo res tako. Če nekaj časa urejajo žičniške naprave, tako je pričakovati, da bo gondolski prevoz na Golte zagotovljen, pa

tudi vse ostale vlečnice in sežežnica bodo na red do zime. Smučišča so očistili pri tem pa so sodelovali tudi mladinci. Sedaj je na vrsti ureditev gostinskih zmogljivosti, hotela, koč in okrepčevalnice na spodnji postaji. Tu so potrebna določena vzdrževalna dela. Trenutno so težave z obnovitvijo teptalnih strojev, ki potrebujejo uvožene dele. Dogovarjajo se z DO Rek, da bi priskočila z devizami na pomoč. Zapletlo se je ob tem, kdo naj prevzame gostinstvo na Golteh. Najprej je prevladovalo mnenje, da naj bo to Turist iz Mozirja, vendar je to podjetje prešibko za tako veliko nalogo. Tudi celjski gostinci niso pokazali zanimanja za to, je pa upanje, da bo gostinski del prevzela DO Paka o čemer pa še razpravljajo. Seveda bi kadrovske morali pomagati celjski in mozirski gostinci.

Za celoten razvoj naj bi poskrbel konzorcij, ki se ustanavlja na območju celjske regije. V njem bi bile delovne organizacije, ki bi tako lažje poskrbele za zimski oddih delavcev. Tako bi bilo vprašanje kritja pričakovanih izgub tudi razrešeno, pa še izgradnja centra na Golteh bi bila možna, saj je znano, da manjkajo še nekatere nujne naprave in ureditve. Verjetno bo le tako mogoče brisati z dnevnega reda dolgoletnih razprav vprašanje RTC Golte.

Cernivec še vedno čaka na dokončno ureditev ceste. Letos so s kranjske strani naredili nekatere odseke ceste, vendar ti niso povezani. Tako je še vedno vmes neasfaltirana površina ceste. Z naše strani so celjski cestarji lani opravili obsežna dela, ki so terjala velika sredstva saj so bila tehnično zelo zahtevna. Načrtovali so letos nadaljevanje, vendar ni bilo sredstev v te namene. V občini Mozirje si prizadevajo, da bi se dela zopet nadaljevala, pa če drugače ne, da bi vsaj prestavljeni del ceste usposobili.

O delovni organizaciji VEZ Mozirje in poslovni skupnosti RA-MO pa je izvršni svet SO Mozirje sprejel sledeče sklepe in stališča:

PS Razvoj Mozirje ni uresničila predvidevanj, ki so bila zastavljena ob formiranju te asociacije združenega dela.

PS Razvoj se nagiba k organiziranju trgovske OZD v občini, kar pa glede na našo gospodarsko moč ni primerno.

PS Razvoj mora svoje poslovanje takoj vskladiti in poenotiti z ustrežno registracijo pri ustreznem sodišču.

PS Razvoj nikakor ne sme dodatno zaposlovati kakršno koli delovno silo.

Članice PS Razvoj morajo ponovno oceniti delo in funkcije

je formiranja poslovne skupnosti in na osnovi le-te pripraviti ustrezne samoupravne akte.

Ob definiranju novih funkcij poslovne skupnosti, je nujno spoštovati racionalnost zaposlovanja režijskih celavcev in proučiti ali ni smotno, da se ta dela opravljajo v eni izmed podpisnic samoupravnega sporazuma, o združevanju.

Sedajno preveč zaposleno delovno silo pa morajo članice poslovne skupnosti prerazporediti v svoje OZD.

Glede na rezultate poslovanja in ugotovitve kontrolnega pregleda SDK za zaključni račun 1981, ocenjuje Izvršni svet, da so osebni dohodki v PS Razvoj v povprečju previsoki, zato jih morajo v povprečju znižati za 20 %.

Ta ukrep velja od 1. 10. 1982 dalje pa do ureditve odnosov v poslovni skupnosti z ustreznimi samoupravnimi akti.

PS Razvoj pa ponovno zahtevamo, da posreduje podatke o izplačanih povprečnih osebnih dohodkih za letošnje leto.

V zvezi s poslovanjem DO VEZ pa je Izvršni svet prejel naslednje sklepe in stališča:

Izvršni svet ocenjuje, da lanskeletna reorganizacija takratnega Komunalnega podjetja v DO VEZ, ni dala ustreznih rezultatov, saj je preohlapna in prerazkošna za sorazmerno nizke ustvarjeni dohodek. Enotavno je v ta poslovodni proces vključenega preveč režijskega dela, ki pa ne omogoča kvalitetne strokovne rešitve.

Izvršni svet ocenjuje, da bi bilo primerno iskati odgovornost za neučinkovito organiziranost DO.

Očitno je, da v DO VEZ ne gospodarijo z družbenimi sredstvi kot dober gospodar. Zato je nujno iskati odgovornost za neupravičeno trošenje družbenih sredstev.

Nujno je analizirati in okrepiti kadrovske sestav DO VEZ in zmanjšati režijske službe. To pa bo možno z ustrežno reorganizacijo.

DO VEZ je preveč angažirana v sredstvi v PS Razvoj in v tej zvezi prevzema tudi previsoke rizike poslovanja.

Bremena se morajo enakomerno porazdeliti tudi na ostale članice poslovne skupnosti.

V zvezi z kratkoročnimi ukrepi in nadaljnjo usmeritvijo DO VEZ in PS Razvoj pa je izvršni svet SO Mozirje sprejel naslednje sklepe:

Izvršni svet še nadalje podpira delovanje poslovne skupnosti, seveda ob ustreznem definiranju njene funkcije. Programi, ki se preko PS realizirajo, morajo teči naprej, s tem, da poslovna skupnost in njene čla-

Ob občinskem prazniku pobratene občine Čajetina so odprli konfekcijski obrat Mladost, ki izdeluje za Elkroj hlače. Poslovno sodelovanje se zelo dobro razvija.

nice analizirajo neidoče programe in pripravijo nove.

Izvršni svet se strinja s predlogom družbenega pravobranilca samoupravljanja, ki predlaga zborom občinske skupščine Mozirje, da nastopi z ukrepi družbenega varstva zoper DO VEZ in PS Razvoj ter z odstranitvijo poslovodnih organov DO, PS in TOZD.

Za izvrševanje funkcij poslovodnega organa v DO VEZ predlaga Izvršni svet imenovanje kolektivnega poslovodnega organa, z oblikovanjem ustreznim programom dela za odpravo kritičnih razmer.

Ta program naj pripravi že imenovana komisija pri IS.

Vso podporo in sodelovanje temu organu pa bosta nudila tudi IS SO Mozirje in SA-SA GZ Titovo Velenje.

Izvršni svet bo posebej bedel nad delom TOZD Komunala in gradbena dejavnost, saj je ta TOZD skupnega oz. posebnega pomena za OZD in občane v občini.

Izvršni svet predlaga, da se v organizacijskem smislu poenotijo poslovne funkcije nabava, proizvodnja in prodaja.

Izvršni svet zadolžuje organe, predvsem pa poslovodne organe v DO VEZ in PS Razvoj, da zagotavljajo normalno delo in prodajo, ki se mora zaradi zaloga pospešiti.

Izvršni svet predlaga, da se z nastalo situacijo seznanijo delavci DO VEZ in PS Razvoj, kajti le-ti bodo morali prevzeti največje breme za sanacijo razmer. V to naj se vključi tudi Občinski sindikalni svet.

Za razprave pa Izvršni svet zadolžuje člane že imenovane komisije: Franc Finkšt, Jože Tlaker, Leopold Supin.

Poleg njih pa še: družbenega pravobranilca samoupravljanja Rudija Peperkota, Rudija Zagerja in Franca Miklavca.

Ne gre za socialni zakon

Predlog za izdajo zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je bil sicer objavljen že pred počitnicami, je te dni glavna tema številnih razprav; o njem so razpravljali tudi nekateri organi RK SZDL, te dni pa se je ta faza razprav zaključila na zasedanju zborov skupščine SR Slovenije.

Gre za zakon, ki tako ali drugače zadeva slehernega delavca in občana, zato sta številčnost in živahnost razprav razumljiva. Povsod so podprli zahtevo, da je ob osnutku zakona treba omogočiti kar najširšo javno razpravo; če kdaj, je prav gotovo v tem primeru na mestu geslo „hiti počasi“, saj nikakor ne bi bilo prav, če bi hoteli nove rešitve uveljaviti čimhitreje, če bi to šlo na račun kvalitete. To se je namreč zgodilo prav ob sprejemanju zveznega temeljnega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ga je zvezna skupščina sprejela konec prejšnjega mandata, med tem pa se je že pokazalo, da ga ne bo moč začeti izvajati v roku, ki je bil predviden. Temeljita razprava in iskanje res najprimernejših rešitev sta še posebno nujna, ker predlog za izdajo zakona prinaša izredno pomembne novosti: vključitev kmetov v sistem enotnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, sprememba odnosov na področju invalidskega zavarovanja, tako da bi v prihodnje združeno delo samo prevzelo večji del pristojnosti in odgovornosti na tem področju, možnost predčasne upokojitve, uvedba zajamčene pokojnine, izenačevanje izvenzakonske skupnosti z zakonsko, vštevanje določenega dela vojaškega roka v pokojninsko dobo. V razpravah se bo torej treba odločiti o zares pomembnih zadevah, za posameznike in za združeno delo v celoti.

Razumljivo je, da so se razprave še največ vrtele okrog vključevanja kmetov v sistem

pokojninskega in invalidskega zavarovanja, kar je s sistemskega vidika tudi najpomembnejša novost. Po eni strani pomeni bistven korak k uresničevanju ustavne določbe, da imajo kmetje na podlagi osebnega dela v načelu enak položaj in v osnovi enake pravice, kot delavci v združenem delu z družbenimi sredstvi.

Hkrati pa pomeni tudi bistveno dopolnitev našega sistema socialne varnosti, saj s tem v bistvu že prehajamo na sistem splošnega (nacionalnega) zavarovanja. V vseh razpravah so to novost podprli, seveda pa konkretizacija v zakonskih določbah ne bo lahka stvar, odpira se namreč vrsta vprašanj in problemov. Razprava se namreč ne bi smela omejiti na to, da bi ugotavljali, koliko bodo v prihodnje kmetje prispevali za svoje pokojnine in kakšne bodo le-te. Uresničevanje enakega položaja, na podlagi tega pa enake pravice in odgovornosti, zahteva predvsem, da kmeta opredelimo kot proizvajalca, ki v odnosih povezanosti in soodvisnosti, na podlagi združevanja zemlje, sredstev in dela, ustvarja dohodek in z njim gospodari, enakopravno in povezano z drugimi delavci. Praktični problemi, kot so neugodna starostna struktura kmetov, razdrobljenost zemljišč, nizka produktivna sposobnost dela kmetov, ne bi smeli zamegliti tega bistvenega vprašanja in vsiliti praktičističnih rešitev. Le večja produktivnost in večji dohodek sta lahko podlaga za višjo raven socialne varnosti, zato tudi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ne more povečati te ravni, ne da bi se obenem vsaj posredno dotaknil vprašanj produktivnosti, dohodka, racionalnosti proizvodnje. V tem smislu torej ne gre le za „socialni“ zakon in tudi v razpravah na to ne bi smeli pozabiti.

Marija CIGALE

Pred časom so se pri nas mudili predstavniki novinarskih hiš iz raznih evropskih dežel. Ogedali so si tudi Savinjski gaj.

Pozor Radeveda in Šmihel

Obveščamo občane naselij Zg. Radeveda in Šmihel, da bo zamenjava osebnih izkaznic v četrtek, dne 9. decembra 1982 od 7.30 do 16. ure v prostorih gostilne ZKZ Šmihel.

Občani naj si preskrbijo predpisane fotografije (3 x 3,5 cm).

Oddelek za notranje zadeve

Vzgojnovarstvena dejavnost

V DE Mozirje obratujejo zaenkrat štiri oddelki in sicer: 1 odd. dojenčkov, 1 odd. malčkov od 2 - 3, 5 let, 1 odd. sredinčkov in 1 odd. starejših otrok.

V oddelku dojenčkov je prostora glede na opremo za 14 otrok. Vpisanih je 10.

V oddelku od 2 - 3, 5 let je prostora glede na opremo za 14 otrok. Vpisanih je 16.

V oddelku od 3, 5 - 5 let je prostora glede na opremo za 20 otrok. Vpisanih je 23.

V oddelku od 5 - let je prostora glede na opremo za 20 otrok. Vpisanih je 26.

V DE Nazarje so štiri oddelki in sicer: 1 oddelek malčkov od 2 - 3 let, 1 odd. mlajših sredinčkov od 3 - 4 let, 1 odd. sredinčkov od 4 - 5 let, 1 oddelek starejših otrok od 5 - 7 let.

V oddelkih malčkov je glede na prostor in opremo prostora za 14 otrok. Vpisanih je 12 otrok.

V oddelku mlajših sredinčkov je prostora za 20 otrok, vpisanih je 17 otrok.

V oddelku sredinčkov je prostora za 20 otrok, vpisanih je 20 otrok.

V oddelku starejših otrok je prostora za 20 otrok, vpisanih je 26 otrok.

V DE Rečica je prostora glede na opremo za 20 otrok, vpisanih je 14 otrok.

V DE Ljubno je prostora glede na opremo za 40 otrok, vpisanih je 29 otrok.

V DE Luče je prostora glede na opremo za 20 otrok, vpisanih je 12 otrok.

V DE Solčava je prostora glede na opremo za 20 otrok, vpisanih je 9 otrok.

V DE Gornji grad je prostora glede na opremo za 40 otrok, vpisanih je 27 otrok.

V DE Bočna je prostora glede na opremo za 20 otrok, vpisanih je 15 otrok.

Trenutno je v VVZ Mozirje vpisanih 257 otrok.

Opomba: V tistih DE, kjer število otrok presega opremljenost, smo iz DE Mozirje prenesli opremo zapovedano število otrok (ležalnike, stole, mize.)

VVZ Mozirje si prizadeva, da bi bile polno izkoriščene zmogljivosti v vrtcih in naši občini in zato smo v decembrski številki Savinjskih novic objavili dopis pod naslovom: „Novost v otroških vrtcih“. Staršem ki ne rabijo varstva za svoje otroke, temveč le vzgojo, smo ponudili triurni vzgojni-program dnevno. Ta program je tudi cenejši od polne vzgojnine.

Žal so na ta dopis prijavi le enega otroka iz Mozirja. V letošnjem letu sta se za ta program prijavela še dva otroka v DE Nazarje.

Žal so na ta dopis prijavi le enega otroka iz Mozirja. V letošnjem letu sta se za ta program prijavela še dva otroka v DE Nazarje.

Otroci so naša skupna skrb.

Spominska drevesa v Mozirju

Krajna konferenca SZDL je sklicala sestanek predstavnikov družbeno političnih organizacij, društev in osnovnih organizacij sindikata, da bi se dogovorili za ureditev spominskega drevoreda v Savinjskem gaju. Gre za posaditev 88 dreves v spomin predsedniku Titu, ta naj bi bila posajena od ceste v Loke do vhoda v Savinjski gaj.

Kot se je izvedelo nameravajo s pomočjo vrtnarjev urediti posebno lep drevored, krošnje dreves naj bi se oblikovale in bi tako predstavljale neke vrste baldahin.

V DE, kjer je majhna zasedenost otrok, starši za enkrat kot izgleda ne čutijo potrebe po vsestranski vzgoji svojih otrok, katero nudimo otrokom v vrtcu. Za večino staršev so zaenkrat bolj pomembne materialne dobrine kot vzgoja otroka.

Menimo, da je skrb za vzgojo in varstvo otrok na nas vseh in ne samo na VVZ Mozirje. Verjetno se občani naše občine premalo zavedajo, da se vzgoja prične prav pri najmlajšem otroku, ki je za vse tudi najbolj sprejemljiv. Oddelki VVZ Mozirje bodo nezasedeni tako dolgo, dokler ne bodo starši spoznali, da je vsestranska vzgoja otroku prav tako potrebna kot vsakdanja hrana, ki mu jo nudijo.

Težave pri izvedbi vzgojnega programa v VVZ Mozirje:

Po republiških normativih pripada na oddelek dojenčkov in malčkov po ena vzgojiteljica - oz. medicinska sestra in ena varuhinja. Za vse ostale oddelke pa velja normativ po ena vzgojiteljica in polovica varuhinje na oddelek. Te normative lahko upoštevamo le v večjih DE, kot sta Mozirje in Nazarje, kjer je zaposleno večje število delavcev in je lahko ena varuhinja izmenično v dveh skupinah.

Ne moremo pa se normativov glede zaposlenega osebja dosledno držati v DE z enim samim oddelkom. V teh oddelkih so otroci od 2 - 7 let. V taki skupini je veliko individualnega dela z otroki in ena sama vzgojiteljica to delo težko opravlja. Varuhinja, ki naj bi ji bila v pomoč pri delu a je v glavnem samo pri spanju, ko odide vzgojiteljica domov.

Poleg tega Pravilnik o varnosti otrok določa, da morata otroke spremljati na sprehodu dve osebi. Po vzgojnem programu, ki je za nas obvezen, pa je rečeno, da morajo otroci dvakrat v tednu na sprehod. Delavca, ki bi otroke spremljal na sprehodu nimamo priznanega pri SOV občine Mozirje, kakor ga niso zaenkrat upoštevali tudi republiški normativi. Izgleda, da na samem vrhu ni povezave med zahtevanim in zagotovljenim.

Aneks k SaS o temeljih plana SOV občine Mozirje za obdobje 1981 - 85 predvideva tudi vključevanje telesno in duševno prizadetih otrok v redne oddelke vrtca.

Oddelki, ki ima v rednem varstvu prizadetega otroka, bi moral imeti priznано celo varuhinjo in ne le polovico. Delo s prizadetimi otroki je zelo težko in predvsem individualno.

Mi vsi si bomo morali prizadevati, da bo imel oddelek priznanih toliko delavcev kot je za normalno delo v njem potrebno.

Srečko Lamut pred svojim čebelnjakom

Čebelarji za izvoz

Še vedno nismo povsem dojele pomembnosti čebel in čebelarstva. Še kar nekam mačehovsko se obnašamo do te veje kmetijstva, zato tudi ni take vneme za delo v čebelnjaku. V času, ko nam gre za vsako devizo bi morali vendarle ravnati drugače in podpreti številne marljive čebelarje, ki ne skrbijo le za pridelek medu, temveč so čebele važne tudi v naravi sami.

Razgovor s predsednikom IO zveze čebelarstev družin občine Mozirje, Srečkom Lamutom je bil zelo poučen. Marsičesa ljudje ne vedo, ker pač premalo poznamo naravo in njene zakonitosti.

V njegovem čebelnjaku nad Šmihelom je bilo živo, čebele so pridno delale in vse je bilo v gibanju. Med najinim pogovorom je moj sogovornik z vidno ljubeznijo opazoval to razgibanost, ki jo lahko nudi le narava in končno v takem obsegu le marljiva čebela. Najprej je tekla beseda o družinah v dolini, ki da jih je 6. Z obžalovanjem pa je bilo ugotovljeno, da Luče, kjer je dosti čebelarjev, doslej še nima družine. Te so trenutno v Mozirju, Kokarjah, Gornjem gradu, Solčavi in Ljubnem ter Rečici. Res, večina čebelarjev na teh območjih sodeluje z drugimi v družinah. V dolini je kakih 2600 naseljenih panjev, največ v Mozirju, Gornjemu gradu, Kokarjah itd. Družine tam kjer so, delajo dobro in povezujejo kakih 190 čebelarjev, ki so zvečine kmetje. Žal pa se ob tem opaža vse prehitro staranje v čebelarstvih vrstah, saj je povprečna starost 55 let. Tako bi človek pomislil, da je delo s čebelami le naloga starejših, pa ni! Končno bomo mo-

rali dojeti, da gre za gospodarsko vejo, ki je ne kaže niti ekonomsko, še manj pa na koristnost, podcenjevati. Zato bi morali najti v vrste čebelarjev tudi mlajši ljudje. Trudijo se, da bi že na šolah prikazali lepoto dela s čebelami, zato imajo krožke v Mozirju, Gornjem gradu in na Ljubnem. Pa tudi sicer skrbi zveza za izobraževanje članstva, ko prireja razne posvete in predavanja. Zavedajo se, da se tudi v tej dejavnosti stvari hitro spreminjajo in kdor razvoju ne sledi kaj hitro zaostane.

Tudi naše čebelarje skrbi hitro širjenje varoze. Gre za zajedalca, ki nevarno ogroža čebelj zarod in se je pojavil tudi pri nas. Zaenkrat še ne poznajo sredstev, ki bi to nadlogo uničila, le preprečujejo jo lahko s skrbnim ravnanjem in upoštevanjem predpisov. Žal se ti še premalo resno jemljejo, tako pride do okužb, ki bi jih sicer lahko preprečili.

Srečko Lamut rad poudarja, da je sodobno čebelarstvo zanimiva in tudi zahtevna dejavnost. Vedno je treba slediti izsledkom znanosti in opazovati svoje panje. Ni malo dela, če hočeš dobro delati, seveda je glede donosa veliko odvisno od letine. Včasih je slabo, ker ni paše, drugič pa je spet leto dobro in takrat se poplačajo vlaganja in trud.

In končno, čebelarji so se pogovorili z domačo zadrugo zaradi izvoza medu, ki je pri nas zelo dober. Gozdni med se išče v svetu in trg se na široko odpira. Tudi med bi lahko bil dober vir deviz za kmetijstvo, ki se bori s pomanjkanjem deviz za nujne potrebščine.

A. V.

Smreka v Gornjem gradu izvažajo sicer že nekaj let in tudi letos predvidevajo, da bodo v mednarodni delitvi dela udeleženi z okoli 800 mio s. din. Zavedajo se, da to ni veliko in da bi morali več storiti za izvoz njihovih izdelkov. Vendar so tu posebne težave, ki jih je treba upoštevati. Takole jih je opisal direktor inž. Karl Kopušar.

Izdelek Smreke je v svetu znan in tudi čislán. Lahko celo trdimo, da je za naše hišice zunaj veliko povpraševanje. Seveda pa naša ponudba že zaradi posebnosti izdelka, ki zahteva več različnih preddel, ni popolna. Tuji, kupci žele hišico na ključ, se pravi vseljivo. Tu so pa težave, saj je razumljivo, da ne moremo, denimo poslati v Francijo naše gradbene skupine, ki bi pripravila gradnje plošče, tako bi lahko dobili še za

druge potrebne strokovnjake pri gradnji naše hiše. Tako smo prisiljeni iskati v državi kamor izvažamo kooperante za posamezna dela. To so pa običajno dragi posredniki, ki seveda dokaj spretno izkoriščajo našo odvisnost in povzročijo visoko končno ceno našega izdelka. Seveda potem nismo več konkurenčni. Znano je, da več posrednikov pomeni pri vsakem poslu znatne podražitve. Dosedanje izkušnje so pokazale, da se na zapadna tržišča lahko uspešno prebijemo le z gotovim izdelkom, torej v teh deželah, ki seveda natančno določajo kje se sme postaviti hiša naše vrste, to pa omejuje potrebno količino izdelka na enem mestu, kar dodatno otežkoča naš prodor na tuj trg. Takšne so pač izkušnje tako naših izvoznikov Slovenijales in Poljoobskrba Zagreb, preko njih pa seveda tudi naše.

Zdravje da! ... kako naprej?

Zaradi težke gmotne stiske pri občinski zdravstveni skupnosti, ki koncem septembra leta 1982 izkazuje okoli 4.000.000,00 din primanjkljaja in zaradi neusklenosti pri dogovarjanju svobodne menjave dela med koordinacijskim odborom, OZS in izvajalci zdravstvenega varstva v osnovnem zdravstvenem varstvu, je prišlo tako daleč, da je bilo potrebno ves problem predstaviti in obravnati na izvršnem svetu Skupščine občine Mozirje. Zakaj tako?

V Gornji Savinjski dolini imamo močno razvito splošno zdravstveno stanje, ki vključuje ambulantno in dispanzersko zdravljenje, zdravila, zdravljenje in nego na domu z opravljanjem hišnih obiskov (tako zdravnika kot patronažne sestre), dežurno službo, fizioterapijo, laboratorijsko dejavnost, ter reševalno in higiensko epidemiološko službo. Vse to opravlja 44 članski kolektiv, porazdeljen po posameznih zdravstvenih postajah.

TOZD Splošno zdravstvo Mozirje je OZS Mozirje predložil svoj program dela za leto 1982 že v prvih mesecih tega leta. Ta program dela je bil napravljen na osnovi izkušenj, analiz in realnih potreb povpraševanja po zdravstvenih storitvah iz preteklih let ter skladno s predvidevanji za leto 1982. Pri izdelavi programa dela se je komisija za planiranje in gospodarjenje TOZD-a Spl. zdrav. Mozirje trudila, da bi izdelala kolikor toliko realen plan dela.

Da ji je to tudi uspelo, dokazuje poročila o uspešnosti poslovanja TOZD-a za tretje trimesečje, ki govore o tem, da je TOZD Spl. zdrav. Mozirje realiziral program dela v višini 73,81 %, kar je komaj 1,19 % manj, kot smo planirali. Ne smemo pa pozabiti, da so sedaj dopusti mimo in, da stoji pred nami hladni jesenski in zimski dnevi, ki bodo naše čakalnice ponovno napolnili s številnimi bolniki. To bo imelo za posledico več zdravstvenih storitev kot v toplih poletnih dneh in realno pričakujemo, da bomo koncem leta 1982 govorili o 100 % realizaciji programa dela, če ne o še višji.

Jasno je, da vsak program dela potegne za sabo tudi finančni plan, se pravi, koliko takšen program dela stane? In ravno tu se je zataknilo. Pri dogovarjanju in usklajevanju programa dela in finančnega plana med koordinacijskim odborom za svobodno menjavo dela pri OZS Mozirje in izvajalci zdravstvenega varstva TOZD Spl. zdrav. Mozirje se je izkazalo, da OZS Mozirje ne razpolaga s tolikšnimi finančnimi sredstvi, da bi lahko pokrila vse planirane stroške osnovnega zdravstvenega varstva. Obe zainteresirane strani sta se večkrat sestali, vendar do končne uskladitve med njima ni prišlo. Zato je bil ves problem predstavljen in obravnavan na zadnji seji izvršnega sveta Skupščine občine Mozirje.

Pokazalo se je namreč, da OZS Mozirje v letu 1982 ne more pokriti finančnega plana TOZD v višini 1.850.000,00 din. Kaj to pomeni za izvajalce zdravstvenega varstva in kaj za OZS oziroma uporabnike? Za izvajalce pomeni to, da bomo meseca novembra in decembra sicer normalno delali, zato pa ne pridobivali dohodka (ali delati zastoj), poslovno leto 1982 pa zaključili z negativnim finančnim rezultatom, ob praznih skladih skupne porabe in

nizjih osebnih dohodkih. OZS in uporabnik pri iskanju zdravstvenih storitev pri tem ne bi bila prikrajšana. Ali obratno, dogovoriti bi se morali z uporabniki o zmanjšanem obsegu dela osnovnega zdravstvenega varstva, se pravi, nekaterim dejavnostim osnovnega zdravstvenega varstva bi se morali odreči.

Toda katerim? Kdo bo tisti, ki bo upal prevzeti te odgovornosti? Zdravstvena služba sigurno ne, ker je ona sposobna izvesti program dela do kraja.

Odgovornost bodo morali prevzeti drugi... in kdo? - mi vsi, uporabniki zdravstvenih storitev - vsi, ki združujemo sredstva za zdravstveno varstvo, od združenega dela do krajevnih skupnosti. Jasno bomo morali povedati, kakšno zdravstveno službo želimo imeti v bodoče? Želimo obdržati takšen zdravstveni standard kot ga imamo, ali pa se čemu odpovedati. Če ga želimo obdržati, potem moramo tudi vedeti in se zavedati, da takšen zdravstveni standard stane toliko in toliko.

In ta sredstva bomo morali združiti pri OZS. Če pa se želimo odreči nekaterim zdrav. dejavnostim, pa bomo morali povedati, katerim, in temu primerno znižati program dela in finančni plan. Odločitev je na nas samih. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da je ravno osnovna zdravstvena služba tista prva stopnica, ki odloči, kako in kje se bomo uspešno zdravili in zaščitili svoje zdravje, pa čeprav je najbolj kritizirana veja družbenih dejavnosti (zaradi izgub pri OZS), za katero je v strukturnem deležu vseh družbenih dejavnosti potrebno največ in vedno več sredstev. Ne smemo pozabiti, da na odhodke teh sredstev pri OZS (ali izgubo) vplivamo ravno mi uporabniki zdravstvenih storitev. Izvajalci zdravstvenega varstva so le uresničitelji naših želja. Vsi si želimo dobrega zdravja in uspešnega zdravljenja doma. Vsi se nekako bojimo bolnice in tamkajšnega zdravljenja. Brez skrbi smo, če vemo, kdo, kdaj in kje nam lahko nudi prvo pomoč v nujnih urgentnih primerih. Hvaležni smo za reševalno službo, ko o življenju ali smrti dostikrat odločajo minute... hvaležni, ko mater in dojenčka obišče na domu patronažna sestra itd. Danes jaz, jutri ti, pojutrišnjem mi vsi.

Izhajajoč iz predpostavke, da se vsi dobro zavedamo težke splošne gospodarske situacije v Jugoslaviji, zlasti pa težkega gospodarskega stanja v naši občini, zavedajoč se pri tem omejitve skupne in splošne porabe tudi na področju zdravstva, se moramo uporabniki zdravstvenih storitev odločiti za tako obliko zdravstvenega varstva, ki nam bo zagotavljala dobro zdravstveno stanje ob čim manjšem trošenju denarja. To pa bomo dosegli le, če bomo še nadalje razvijali osnovno zdravstveno varstvo v strokovno in učinkovito zdravstveno službo, da bi čim več ljudi pozdravili doma in, da bi jih čim manj iskalo pomoč v bolnišnicah.

Na koncu pa še to: za izvajanje osnovnega zdravstvenega varstva gre komaj 25 % vseh sredstev zbranih pri OZS, za bolnišnično zdravljenje 40 % za zdravila nad 15 %, 20 % pa za ostale oblike zdravstvenega varstva in denarna nadomestila v primeru odsotnosti z dela zaradi bolezni ali poškodb.

Morajo izvažati

O težavah pri preskrbi kmetijstva je slišati mnogo kje. Tudi naša zadruga je v nezavidljivem položaju, ko mora iskati vire za devize, ki bodo zagotavljale nemoteno oskrbo kmetijskih proizvajalcev z raznimi krmili, nadomestnimi deli in drugimi potrebščinami. Samo v raznih krmilih je do 30 % sestavin, ki so iz uvoza, ker jih pač doma nimamo, torej jih ne moremo nadomestiti. Seveda je podobno z nekaterimi rezervnimi deli, ki so potrebni za obnavljanje kmetijske opreme. Če govorimo o krmilih, je dejal direktor ZKZ Anton Vrhovnik v razgovoru z nami, moramo vedeti, da jih na našem območju potrebujemo letno tudi do 8000 ton! To so količine, ki pomenijo za zadrugo velike napore, če jih hoče zagotavljati. Res je, da zadruga določene pridelke izvažajo preko izvoznikov, k temu pa je treba takoj dodati, da je izvoz perunine in mlečnih izdelkov zaradi nizkih ekonomskih učinkov vprašljiv. Tako morajo marsikdaj pridelke prodajati v izvoz daleč pod ceno, saj je zapadno tržišče v okviru EGS dosegljivo preko zaščitnih carinskih dajatev, te pa pomenijo znižanje prodajne cene, če sploh hočemo blago prodati.

Ko sva govorila z direktorjem Vrhovnikom o možnostih, ki jih zadruga vidi za uspešnejše vključevanje na mednarodni trg, je glasno razmišljal o vrsti ukrepov, ki so doslej bili poduzeti, da bi našli nove vire deviz. Ob tem je seveda treba vedeti, da zadruga ostaja pri dosedanjih usmeritvah kmetijske proizvodnje. Vendar bodo iskali boljše povezave s čebelarji, kajti med gre dobro v izvoz, posebno naš,

ki je na trgu zelo cenjen. S čebelarji bi se povezali na način kot z drugimi kmetijskimi pridelovalci, torej kooperacijsko. Tudi hmelj so nekoliko zanemarili, pa je izrazito izvozno blago, poleg tega pa še zelo iskano ter glede cene dokaj zanimivo. Zato nameravajo na Rečici povečati površine pod hmeljem za 20 ha. To je še bolj izvedljivo, ker imajo že vso potrebno opremo in gre le za nove naložbe v nasade. Tudi sajenje jagodičevja so prilično zanemarili, čeprav gre črni ribez dobro v izvoz. Končno je naša dolina bogata z divjadjo, ki se tudi dobro izvažuje. Glede tega se nameravajo tesneje povezati z lovskimi družinami v dolini. Možnosti pa so še v kooperacijski dejavnosti z malim gospodarstvom, ki je v zadrugi dobro zaživelo. Ob ustreznih usmeritvah, bi lahko ta dejavnost uspešno sodelovala pri tistih končnih izdelkih, ki gredo v izvoz. Tako razmišljajo v zadrugi, da bi pač na vse mogoče načine prišli do potrebnih deviznih sredstev ter tako zagotovili dobro oskrbo našega kmetijstva.

Beseda je nanesla tudi na prizadevanje občinske kmetijske zemljiške skupnosti, da bi bile kar je pač mogoče vse površine dobro obdelane. Naša zadruga skrbi s svojimi pospeševalci, da se zemljišča dobro izkoriščajo, vendar pa ne more preprečiti, da bi nekateri zemljo ne obdelovali. Res, včasih so ti pojavi upravičeni, včasih pa gre za primerke, ko bi morali ukrepati skladno z zakonom. Vsekakor pa je v času, ko se borimo za čimveč doma pridelane hrane potrebno vsa kmetijska zemljišča ustrezno obdelovati je na koncu menil direktor zadruga Anton Vrhovnik.

A. V.

Kako poravnave v Mozirju

Poravnavni sveti opravljajo važno družbeno nalogo, saj v marsičem razbremenjujejo sodišča, občanom pa čisto prihranijo neljube sodne poti in stroške.

V Mozirju dela poravnavni svet zelo dobro. Tudi primerov ne manjka, ko želijo občani v civilnih sporih najti skupen jezik. Seveda obravnavajo tudi nekatere kazenske zadeve, pač kakor predvidevajo zakonska določila. V nekaterih primerih se stranka mora najprej obrniti na poravnavni svet, šele potem lahko uveljavlja razsodbo sodišča.

Da je delo sveta bilo doslej uspešno kaže podatek, da stranke niso v nobenem primeru sklenjene poravnave iskale pravne poti preizkusa zakonitosti sklenjene poravnave.

Predsednik poravnavnega sveta je Martin Hajdinjak, diplomirani pravnik, ki že nekaj let uspešno vodi to delo.

Naj povedo še kaj številke! Od 1. 1. 1980 do 30. 6. 1982 so reševali

34 zahtevkov za poravnavo. Od teh je bilo kar 56 % ugodno rešenih. Včasih pa se predlagatelj odloči, da ne nadaljuje postopka in se ta ustavi. Značilno je, da se ponavadi tisti primeri, ki jih svet prejme od sodišča ne razrešijo s poravnavo, ker se največkrat stranke ne udeležijo obravnave.

Največkrat se občani pritožujejo zaradi dejanja zoper njihovo čast in dobro ime, nato so razni spori okoli služnostnih pravic, tem pa sledijo sosedski spori. Zanimivi so podatki o starosti strank. Največ jih je starih nad 50 let, najmanj pa tistih, ki še niso stari 30 let.

Prav čudno se sliši, da za stroške poravnavnega sveta ni denarja. Pa je tako, da delajo člani sveta brezplačno, čeprav je njihovo delo zelo odgovorno in naporno. Marsikje so ljudje plačani za veliko manj pomembna dela!

Praznovanje v Solčavi

KS Solčava je praznovala 24. oktobra svoj krajevni praznik - spominski dan.

Starejši krajanji so obudili spomine na strašne dni, ko je okupator puščal po požigal po naših krajih, Solčavo pa, z izjemo par hiš popolnoma požgal. Da bi tudi mlajši malo spoznali tiste čase, jim je na proslavi, v kratkem orisal dogodke predstavnik ZKB NOV v govoru. Na proslavi v dvorani Zadrugnega doma so sodelovali še najmlajši iz vrta, pionirji in mladinci s svojimi točkami. Športniki - krosisti so se takoj po proslavi pognali po stezah okrog Solčave na „4 tradicionalnem kro-su, v počastitev krajevnega praznika“. Strelci so se pomerili v streljanju z MK puško na strelišču pri Lahu za prehodni pokal. Tudi šahisti so preiskusili

svoje moči na brzoturnirju v osnovni šoli.

Majhna slovesnost je bila tudi pri večnamenskem objektu. To zgradbo so namreč poimenovali po najzaslužnejših za razvoj in obstoj kraja, po koroških partizanih. V prisotnosti naših vidnih političnih delavcev in koroških borcev, so ga poimenovali v „Dom koroških partizanov“.

Tudi delovni zmagi so slavili. Zgrajen je nov odcep ceste Solčava - Črna. Druga bodo pa najbolj veseli športniki - smučarji. Končana so dela na smučarski vlečnici v Logarski dolini. Tako se bo zavrtela vlečnica takoj, ko bo zapadel sneg.

KK SZDL in KS Solčava čestitata vsem krajanom k praznovanju Krajevnega praznika

F. P.

Med konferenco pionirjev na šoli v Mozirju

Mladinska konferenca

Letos 24. maja so bili osmošolci sprejeti v mladinsko organizacijo na šoli. Zato so morali sklicati konferenco na kateri so se pogovorili o načrtih za prihodnje obdobje.

78 mladih se je zbralo in razpravljali so o nalogah, ki jih bodo opravili. Ob tem seveda tesno sodelujejo z mozkirskimi mladinci, pomoč pa dobivajo od Občinske konference ZSMS Mozirje.

Glede vsebine delovnega načrta so bili enotni, da morajo v tem letu skrbeti za dober učni uspeh. Imeli bodo razne refera-

te, ki jih sami pripravljajo in jih na sestankih obravnavajo. Seveda bodo poskrbeli za mladinski ples na šoli. Niso pozabili na zbiranje odpadnih surovin za potrebe industrije. Z občinsko konferenco mladih bodo pripravili mladinsko štafeto, tekmovalje mladost v pesmi in besedi, posebej skrbno se bodo pripravili na tekmovalje ki bo obravnavalo vsebino Tito, revolucija in mir.

Mladi na osnovni šoli v Mozirju mislijo te obveze kar se da skrbno uresničiti in to ob pomoči mentorice Ane Jamnikove.

Zeničani o Mozirju

Ob 650 letnici trga Mozirje so bili na obisku tudi zeniški rudarji s svojim vodstvom. O njihovih nastopih smo že poročali. Te dni pa so nam poslali glasilo Zenički rudar v katerem je napisal obsežen sestavek o obisku pri nas J. Kovačević. Naslov članka je Mesto cvet - Mozirje. Opisuje potovanje iz Zenice v Mozirje in poudarja prve občutke ob srečanju z našimi ljudmi in našim krajem. Pravi, da je bil sprejem izredno prisrčen in da jim je že to pregnalo utrujenost po dolgem potovanju. O Savinjskem gaju piše, da ga je kar težko opisati, saj je toliko lepega v njem, da človek preprosto ne ve kje bi začel.

Poudarja, da je bil ta biser doline urejen v glavnem s pro-

stovoljnimi delom ob pomoči slovenskih vrtnarjev. Tu pa omenja njihovega vrtnarja Ibro Loniča, ki da je „ambasador Mozirja“, saj je po ogledu gaja naredil toliko propagande v Zenici, da so sklenili z gajem sodelovati. Nato opisuje ogled po dolini. Presenečeni so bili nad kmetijsko proizvodnjo, ki so si jo ogledali in prav tako nad kmečkim turizmom. Tu omenja velike zasluge zadruga.

Hvaležno se je izrazil o prijaznosti naših ljudi, posebno še predsednika občine Lojzeta Plaznika, ki jim je dejal ob ogledu gaja, da cvetje oplemeniti človekovo dušo in bogati življenje... Ko so se s kozarčkim kolom poslovili od Mozirja so rekli, da bodo še prišli.

Pionirski dan v Mozirju

Na osnovni šoli v Mozirju, kjer obiskuje pouk kar 573 otrok je bilo ta dan še posebno živahno. Vse se je nekami slovesno pripravljalo na konferenco pionirjev. Telovadnica je bila lepo okrašena in je pričakala številne predstavnike javnega življenja in seveda množico pionirjev.

Konferenco je vodilo delovno predsedstvo, posamezne razredne skupnosti pa so poročale o svojem delu. Tako je bilo tudi mnogo povedanega o raznih iz-

venšolskih dejavnostih, ki jih imajo preko 30. Lahko bi torej rekli, da so šolska društva in razni krožki dobro delovala, pa tudi številni sodelujočih je iz leta v leto večje.

Takšno zborovanje pionirjev najboljše ponazori ogromno dela, ki je opravljeno na šoli. Seveda pa marsikdo ne ve kaj se vse dogaja za šolskimi vrati. Dobro bi bilo, če bi se krajanji za delo šole bolj zanimali in ne le trkali na njena vrata, ko je potrebna pomoč šolarjev...

Mladinska organizacija na OŠ Mozirje med prvim sestankom

Reševanje kulturne dediščine

Kulturni spomeniki so narodno bogastvo zato jih moramo čuvati in ohranjati. Mnogo teh znamenitosti smo nepremišljeno uničili ali pa prepustili zobu časa. Nekoč so bile predvsem v hribovskem delu naše občine lepe stavbe, ki so pričale o naši ljudski arhitekturi, žal pa nismo na to pomislili, ko smo jih zaradi novogradnje odstranili, ali pa povsem zanemarili. Zname so kašče, ki so bile domačijam v ponos, saj so nekoč kar tekmovali med seboj kdo bo imel lepšo srambo za žito, meso in druge pridelke. Tudi stare žage so bile zanimive. Danes je od teh le še malo ostalo, zagotovo pa ni nobena od še stoječih ustrezno zaščitena. Čeprav je več kot jasno, da so prav žage že stoletja nazaj pomenile našim ljudem pomemben vir dohodka. Seveda bi kazalo v krajevnih skupnostih o vsem tem spregovoriti in tudi kaj storiti. Res, da naša kulturna skupnost razpolaga le s pičlimi sredstvi za te namene, pa se s skupnimi močmi vendarle da marsikaj storiti. Saj nam ne more biti vseeno, če naša izvorna preteklost izgine! Bila je prebogata, da bi smeli dopustiti propadanje kulturnih spomenikov.

Prav v zadnjem času se skuša najti izhod za rešitev stare lesene hiše v Šmihelu, ki je javni kulturni spomenik ljudske arhitekture. Gre za previtkarsko hišico, ki mora zaradi potrebe po stavbnem prostoru biti odstranjena. Zavod za spomeniško varstvo iz Celja je smatral, da

mora biti hiša ohranjena, ker je edinstven primer skromne trocelične stavbe, ki je podobna tradicionalnim dimnicam. Zgrajena je bila leta 1803, kar priča letnica vrezana na prečnem tramu v hiši.

Izvršni svet SO Mozirje je dal pobudo za sestanek krajevnih dejavnikov in tako so se zbrali predstavniki Savinjskega gaja, turističnega društva, kulturne skupnosti in Zavoda za spomeniško varstvo Celje. Sklenjeno je bilo, da se hiša prestavi v Savinjski gaj, kjer je domače turistično društvo že uredilo nekatere stavbe kot spomenike domači arhitekturi in so narodopisne vrednosti tudi glede notranje opreme. Tudi obrtniki so uredili staro kovačnico, ki je mikaven prikaz kovačije iz preteklosti. Tako nastaja v gaju krajevna zanimivost, ki pravzaprav presega meje Mozirja in občine. Z novo pridobitvijo bi torej postali v gaju še bogatejši. Seveda gre sedaj za stroške prestativte. Ta mora biti opravljena strokovno, da ne bo stavba poškodovana in da bo v celoti ohranjena prvotna zunanja podoba. Turistično društvo bo verjetno po svojih močeh pomagalo k prestativti, nekaj sredstev bo primaknila republiška kulturna skupnost, pa tudi občinska bo poskrbela za svoj delež. Tako bi torej s skupnimi močmi rešili kulturno zanimivost, ki bo lahko nam vsem v ponos, saj številni obiskovalci našega gaja prav posebno hvalejo skrb za izvorno narodno bogastvo.

A. V.

O pustih zemljiščih

V naši občini imamo zaradi hribovitega predela tudi osebne obdelovalne možnosti v kmetijstvu. Seveda ne gre primerjati naših obdelovalnih površin s tistimi v ravninskih predelih. Tega so se zavedali tudi pri kmetijski zemljiški skupnosti občine Mozirje, ko so po nalogu republiških organov pristopili k beleženju tistih površin, ki niso dovolj dobro obdelane ali pa sploh ne. Komisija, ki so jo sestavljali združeni pospeševalci in člani skupščine krajevnih skupnosti na kateri so opravljali popis. Delo so opravili skrbno in dosledno, tako je bil narejen seznam omenjenih kmetijskih površin že letos spomladi.

Vsi lastniki tako popisanih površin so bili obveščeni o tem kaj se šteje po zakonu za dobro obdelano površino (da ga nekdo obdeluje kot dober gospodar). V tem mesecu so opravili razgovore z lastniki popisanih površin po krajevnih skupnostih. Skupaj so ugotavljali zakaj zemljišča niso ustrezno obdelana, oziroma zakaj so v pušči. Strokovnjaki so svetovali kako jih urediti. Skratka, našli so skupen jezik v prizadevanjih za dosled-

nejšo koriščenje kmetijskih površin. Vedeti je treba, da zakon ne dovoljuje samo posest kmetijskih površin, zahteva tudi, da jih je treba obdelovati, pač prikljam primerno. Končno lahko pride tudi do odvzema površine, če jo nekdo opusti na daljše obdobje, kljub opozorilom pristojnih. O vsem tem so torej dodobra seznanili vse lastnike popisanih zemljišč. Postopki so bili s strani Kmetijske zemljiške skupnosti do kraja razumevajoči.

Zanimalo nas je koliko je teh površin o katerih je govor v naši občini. Podatki so zbrani po krajevnih skupnostih. Solčava beleži 4 ha njiv, 89 ha travnikov in 71 ha pašnikov, Luče 11 ha travnikov in 55 ha pašnikov, Nova Štifta 9 ha njiv, 22 ha travnikov in 15 ha pašnikov, Šmartno ob Dreti 3,3 ha njiv, 35 ha travnikov in 3 ha pašnikov, Gornji grad 20 ha njiv, 48 ha travnikov in 35 ha pašnikov, Ljubno 34 ha njiv, 36 ha travnikov in 28 ha pašnikov, Nazarje nima pomembnih površin zabeleženih. Med vzroki za takšno stanje je največkrat navedena starost lastnikov in oddaljenost.

Koča pod Raduho pozimi

Lučki planinci bodo tudi letos uvedli dežurstvo za obiskovalce koč na Loki. Ob sobotah in nedeljah bodo torej večje skupine planincev lahko tudi pozimi obiskale to lepo planinsko postojanko. Seveda morajo prej prek telefona 844-054 ali 844-013 napovedati obisk in se dogovoriti.

Člani planinskega društva so že pripravili drva za kočjo. Prostovoljno so delali, kar 15 jih je bilo.

Nasekali so 7 traktorskih prikolic drv. Les je dalo GG, TOZD Luče, traktor pa seveda Peter Jež, tako je spet obveljalo pravilo, da gre z združenimi močmi vse!

Ribogojnica Podvolovljek

Znana ribogojnica v Podvolovljeku, ki je dosedaj delala v sestavi celjske ribiške zveze bo odslej pod okriljem Ribiške družine na Ljubnem. Tako bo ta družina skrbela za ribji zarod v vodah celjske regije. Lučnica, ob kateri je ribogojnica, je izredno primerna za razmnoževanje rib saj ima enakomerno toploto, to pa zaradi izredno širokega korita. Tako je voda topla in plankton, ki je odlojučna hrana rib se dobro razmnožuje. Ribogojnica ima zmogljivost 300.000 ribjega zaroda.

Nekdanjim delavskim zaupnikom

Občinski sindikalni svet in ZKS si prizadevata za zapis o delavskem gibanju v naši občini. O tem smo že večkrat pisali. Našle so se zelo pomembne listine iz tridesetih let, ki pričajo o živahnem utripu med delavci. Najprej so seveda ustanovili delavsko organizacijo v Nazarjah, nato pa postopno še drugje. Veliko gradiva že imamo, vendar smo prepričani, da še marsikaj leži pri nekdanjih delavskih voditeljih in zaupnikih. Zelo bi nam pomagali, če bi omogočili vpogled v razne fotografije iz tistih dni, v razne razglase, letake, časopise in druge pisne vire. Prosimo torej vse, ki imajo kakšno gradivo iz časov delavskih borb ali pa delavskega udejstvovanja (kutlurnega, izletniškega), da nam omogočijo priti do tega. Že samo sporočilo na dopisnici uredništvu zadošča.

V KS Mozirje

Na zadnji seji sveta krajevne skupnosti Mozirje so obravnavali vrsto perečih nalog in obenem pregledali dosedanje delo. Uspešni so bili pri urejanju nekaterih pločnikov v kraju, asfaltirali so pot med Goričarji, veliko dela so jim povzročili polagalci telefonskega omrežja, saj so za njimi morali pokrpati ceste in poti.

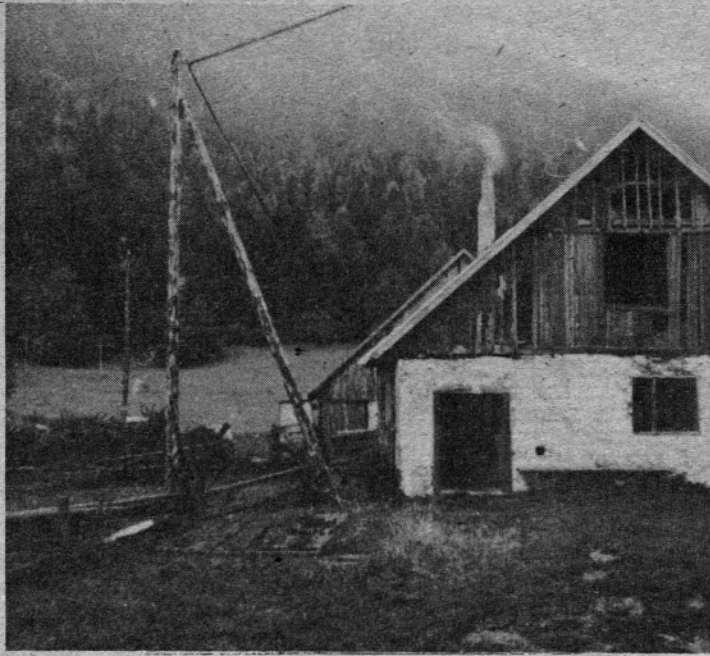
Ko so obravnavali uredenost Savinjskega gaja je bilo skupno ugotovljeno, da je ta lepo in redno oskrbovan, kar gre zasluga domačemu vrtnarju Jožetu Skornšku. Težave so s stroški, ki iz leta v leto naraščajo. Zato so za prihodnjo spomlad omejili število tulipanov, ki bi jih naj posadili 45.000. Vedeti je treba, da pridejo čebulice iz izvoza, ki pa je zelo otežkočen. Vendar bodo zagotovili lepoto gaja, ker bodo naravno sadili tudi drugo cvetje in rastline. Pripravljajo se na ureditev spominjskega drevoreda, lipe zanj bodo dobili iz Zenice, ki bo tako sodelovala pri ureditvi tega spominjskega obeležja. Seveda bodo pri tem prosili krajanje za pomoč v delu, saj bo mnogo ročnega opravlila! Glede mrliske vežice, ki je še dolg iz

predhodnega referenduma, pa so sklenili pričeti z zemeljskimi deli, tako, da bi površino, ki je drsna ustrezno pripravili. Vse potrebne dokumentacije še vedno ni na voljo. Takoj ko bo geološko mnenje in navodilo za ureditev površine bodo z deli pričeli.

Odslej se bo redno pobirala v Mozirju grobnina, ki je sicer mali, vendar pa pomemben dohodek za vzdrževanje pokopališča.

Večim društvom so namenili podpore. Dogovorili so se tudi glede vodovoda na Dobrovlje. Najeli bi kredit pri ZKZ Mozirje in z deleži krajanov omogočili dela, seveda ob večjem sodelovanju samoupravne interesne komunalne skupnosti občine.

Na predlog razgrnjenega načrta Mozirje-jug so dali določene pripombe, tako krajanji, kot tudi v samem svetu KS. Vsekakor bo potrebno, da pridejo načrtovalci na sestanek s krajanji in pojasnijo njihove zamisli. Menili so, da je teh načrtov bilo že več in tudi dragi so, zato je treba reči dokončno kako v naprej.

Na Planici so električni drogovji znanilci novega obdobja

Ko je na Planici zasvetila luč

Pisali smo že o postopnem oživljanju kmetije na Planici. Naše bralce smo vsaj malo seznanili z naporji, ki so jih Mlinarji vložili v začetek gospodarjenja na posestvu, ki je bilo dolga leta zapuščeno, predvsem seveda poslopja. Za vse to in za smelost ter da bo na Planici spet živo sta Mlinarja prejela občinsko nagrado. Pred dnevi pa so v hiši zagorele električne luči, kar je pomenilo vrhunec po napornem delu skupine delavcev Elektro Celja, enote Šempeter in mnogih drugih. Ko so se zbrali, da bi se skromno zahvalili vsem, ki so pomagali in teh ni bilo malo, je mladi Mlinar pripovedoval občutke, ko je zasvetilo. Kar nekam težko je izbiral besede s katerimi bi najbolje opisal dogodek. Končno je dejal, kdo bi si mislil, da bo tudi tu gori kdaj elektrika.

Vodja del pri Elektro Celje iz obrata Šempeter inž. Anton Povše je povedal nekaj podrobnosti o tehničnih težavah pri napeljavi voda v taki strmini in na tako višino. Naloge so bile dokaj zahtevne, že na stopnji načrtovanja. Seveda so pri samih delih lahko delali le izkušeni delavci, saj je bilo del po bočja domala neprehodnega. Tako so razponi med drogovji tudi preko 170 m. Če povemo, da so sicer le 35 m. Spričo tako zahtevnih okoliščin so načrtovalci pri Elektro Celje res opravili svoje delo odlično. Tako pa

kaže pohvaliti tudi skupino, ki je sama dela izvajala na izredno nevarnem zemljišču. Seveda so bili tudi stroški za dela temu primerni. Elektro Celje je vložil 30 mio, GG Nazarje, TOZD Luče 8 mio in vsa dela na kopanju jam in še drogove, pomagala je ZKZ Mozirje, Mlinarjevi so prispevali 30 mio in ostalo še solastniki na Planici. Tako je z združenimi močmi uspelo to, kar bi marsikdo lahko smatral za nemogoče.

Ko je mladi Mlinar izrekel hvaležno zahvalo je omenil poleg tistih, ki so prispevali v denarju in delu še zavzetost predsednika IS SO Mozirje Franca Miklavca, ki je sklical skupni sestanek, ta je šele sprožil široko skupno nalogo — na Planico pripeljati elektriko. Že pred tem pa so pri gradnji vodovoda pomagali celjski vodarji in SO Mozirje. Seveda so mnogi po svojih močeh pomagali. Tako je posebno veliko storil za ureditve nalog od samega začetka Vlado Miklavc iz Mozirja. K njemu se je namreč najprej zatekel oče Mlinar, ko je razmišljal o tem, da bi pomagal mladim k gospodarjenju na Planici. Seveda so Vlado Miklavcu izrekli posebno hvaležnost.

Uspela elektrifikacija Planice je dokaz kaj zmore medsebojno sodelovanje mnogih delovnih kolektivov in ljudi.

Da bi zrak postal čist

Industrijski napredek prinaša človeštvu poleg neprecenljivih prednosti tudi spremljajoče ne-prijetnosti, ki so po svoji teži, vplivu in obsegu zelo različni. Bolj so ti vplivi prisotni v okolih industrijskih kompleksov in so tudi po svoji intenzivnosti odvisni od vrste proizvodnje, konkretno materialov, ki jih industrija predeluje.

V naši občini imamo močno razvito lesnopredelovalno dejavnost, ki onesnažuje zrak z lesnim prahom nastajajočim pri obdelavi lesa. Lesni prah je organska snov, ki zdravju ni škodljiva do določenih količin, v prevelikih količinah pa povzroča motnje na dihalnih organih.

Do nekaj let nazaj domača industrija ni proizvajala specialnih filterskih naprav za filtriranje mikronske majhnih lesnih delcev, ki so jih cikloni — posebni izločevalci lesnih odpadkov — izločali v atmosfero. Sodobni lesnoobdelovalni stroji pa vsi zahtevajo neposredno odsesovanje nastajajočih odpadkov s pomočjo zraka. Tako je potrebno za transport 1 kg lesnih odpadkov kar 3 m³ zraka pri hitrosti 25 do 30 m/s.

V delovni organizaciji GLIN Nazarje smo se pred štirimi leti lotili temeljite sanacije celotnega sistema zračnega transporta lesnih odpadkov. Izdelana je bila analiza dnevno izločenega lesnega prahu v atmosfero, ki je pokazala nujnost filtriranja in najbolj kritična področja.

V tem času je tudi domača industrija že pričela s proizvodnjo ustreznih filterskih naprav, kar nam je olajšalo pričetek realizacije sprejetega programa, ki predvideva zaključeno sana-

cijo do konca leta 1985. Vzporedno z reševanjem problema filtriranja lesnega prahu, pa smo morali reševati še porajajoče se probleme uporabe tega prahu v koristne namene. Ugotovili smo, da ima lesni prah visoko kalorično vrednost, je pa izredno eksplozijsko nevarne. Instalirana imamo dva vzporedna sistema, ki omogočata kurjenje prahu za proizvodnjo toplotne energije in uporabo v proizvodnji ivernih plošč kot surovina v kombinaciji z ostalim lesom.

Doslej smo uspešno rešili filtriranje odpadkov v proizvodnji stavbnega pohištva in predelavi ivernih plošč. Naložba v obe filterski napravi je veljala 1,1 milijarde st. din. Očiščen zrak vračamo v proizvodne prostore, kar preprečuje zdravju škodljive prepilne, v zimskem času pa velik prihranek pri ogrevanju. V proizvodnji ivernih plošč smo v letu 1981 montirali velik filter v vrednosti 520 milijonov S din, ki je za 30 % zmanjšal količino oddanega prahu v atmosfero. Izdelani pa so že projekti za naslednji filter, ki bo zajel še preostale najbolj kritične onesnaževalce.

Pri vseh teh prizadevanjih pa je poleg tehnoloških problemov prisotna tudi finančna problematika, ki ne omogoča hitrejših sanacij obstoječega stanja. Samo za tovarno ivernih plošč bi potrebovali za realizacijo sanacijskega programa varovanja zraka in okolice še 1 milijardo S din.

V vsej količini lesnega prahu, ki se sedaj ob normalni proizvodnji izloča v atmosfero je samo 15 % takšnega, ki je pomešan z lepilom, vse ostalo pa je čisti lesni prah in skorja.

MARJAN DOBROVC ing.

Narodopisna zbirka v Gornjem gradu

Že večkrat smo o tem pisali, da si v Gornjem gradu zelo prizadevajo urediti zgodovinsko zbirko v prostorih nad združeno trgovino. Krajevna skupnost z drugimi dejavniki v kraju se je za stvar zavzela do te mere, da je sedaj stanovanje izpraznjeno in imenovana je posebna komisija, ki bo skrbelo za ureditev razstavnih prostorov. Tako se obeta v tem zgodovinskem kraju nova kulturna pridobitev za katero ima

nedvomno največ zaslug dolgoletni zbiralec narodnega blaga Janez Maverič.

Prostori so nadvse primerni, saj so v zgodovinsko pomembni stavbi, ki je nekoč bila sestavni del graščine. Seveda še prostori sami ne pomenijo vsega. Sedaj bo treba poskrbeti za opremo in ustrezno ureditev razstavnih prostorov. Vsekakor je pobuda dobra in zahteva vso podporo na vseh ravneh.

Zbor planinskih vodnikov

Letos je Zgornja Savinjska dolina že tretjič sprejela planinske vodnike (PLV) v svoje osrčje. Prvič smo zborovali 28. — 30. 10. 1977 na Okrešlju s vzponom na Mrzlo goro čez Hudi prasek. Drugi zbor je bil v novi koči na Loki pod Raduho 18. — 19. 11. 1978 s vzponom na vrh Raduhe. Sedanji, sedmi zbor se je pričel 25. 9. 1982 v Solčavi in se končal naslednji dan v Logarski dolini. Prvi dan je bilo zborovanje v združenem domu v Solčavi, ki ga je pričel načelnik KVIZ pri PZS Lojze Motore. Udeležence je pozdravil in zavezal uspešno delo predsednik PD Solčava tov. Ikovic.

Na zboru so obdelali analizo gorskih nesreč v letu 1982 (A. Vengust, P. Šegula) ter problematiko in delo PLV. V tem delu je bila omenjena tudi zgodovina vzgajanja in šolanja planinskih (gorskih) vodnikov. Vojvodina Stajerska je imela Red za planinske vodnike že od 23. 6. 1896, ki je bil izdan v Gradcu. O njem piše Fran Kocbek leta 1903 v Vodniku po Savinjskih planinah. Ta red je veljal do 5. novembra 1930, ko je nov red izdala banska uprava za Dravsko banovino. Prvi slo-

venski vodniški tečaj je bil 1906 leta v Ljubljani, katerega se je udeležil Jakob Pečovnik iz Luč. Pripomniti velja, da je vodnike šolala vedno planinska organizacija, oblast jim je dala pa dovoljenje za vodenje.

Popoldne je bila razprava; ki je nakazala probleme v vrstah PLV. Proti večeru so udeleženci odšli v Logarsko v Dom planincev in druga skupina na Okrešelj. V nedeljo sta obe skupini v lepem vremenu opravili pod vodstvom inštruktorjev GRŠ še obvezne praktične vaje.

Planinski vodniki so društveni delavci in vodijo planinske izlete po označenih poteh po naših gorah. Poleg njih imamo še mladinske vodnike za vodenje mladih in gorske vodnike za plezalne vzpone in zahtevnejše ture. Prav sedaj se pričinja drugi seminar za PLV v naši dolini.

Zbora se je udeležilo 50 PLV iz 24 PD. Za prijetno počutje v Solčavi kot v planinskih domovih gre zahvala osebju, za pomoč pri organizaciji pa Naciji Štebetu. In nasvidenje še v tej dolini!

B. J.

RAZGLAS

da so bili najdeni naslednji predmeti:

1. Kolo pony express 3 kom.
2. moško kolo 1 kom.
3. motorno kolo Tomos APN-4 1 kom
4. ženska torbica rjave barve 1 kom.
5. ženska denarnica 1 kom.
6. komplet 4 ključev z etujem

Najdeni predmeti so shranjeni pri Skupščini občine Mozirje Oddelek za obč. upravo.

Lastnike vabimo, da izgubljene predmete dvignejo v roku treh mesecev od dneva objave tega razglašja na razglasnih deskah krajevnih uradov. Če v tem roku lastnik ne bo dvignil izgubljenega predmeta, bo le-ta v korist občine.

NAČELNIK
ODDELKA ZA OBČO UPRAVO
RADE RAKUN

Planinska postojanka Klemenčja jama

Plakatiranje na takšen način ni kulturno. Komisija za varstvo okolja pri SO Mozirje si prizadeva na podobne primere opozarjati

Vas zanima kulturno delo?

Zveza kulturnih organizacij naše občine vabi vse, ki bi želeli sodelovati v prosvetnih društvih, da se vključijo v domače društvo. Na ta način bodo pomagali ohranjati sloves naše pesmi, besede in oderskega ljubiteljstva! Ljubezen do kulturnega dela lahko oplemeniti naš vsakdan.

TVD PARTIZAN

ORGANIZIRA REKREACIJSKO VADBO V TELOVADNICI OSNOVNE ŠOLE MOZIRJE Z NASLEDNJIM URNIKOM:

Redna vadba starejših članic vsak torek od 18. do 20. ure. Redna vadba mladincev in mladink vsak petek od 18. do 20. ure. Urnik vadbe namiznega tenisa bo objavljen na oglasni deski društva. Ob sredah od 16. do 17. ure splošna telesna vzgoja za predšolske otroke!

Alpinisti Gornjesavinjske doline

V Mozirju so pričeli s šolo za alpiniste. Že prvi korak je bil uspešen, saj se je prijaviло kar lepo število ljubiteljev te planinske veje. V okviru mozirskega planinskega društva delujejo kot sekcija, tehnično pa jih usposablja alpinist iz Titovega Velenja Pavle Svetina. Člani sekcije so iz različnih društev v dolini, vodi pa jih Martin Berzelak - Kvint.

Prva skupina bo pričela v kratkem s šolanjem, zaenkrat jih je 10, vendar vabijo še druge prijatelje alpinizma k udeležbi.

Vsak četrtek ob 19. uri se dobijo v kulturnem domu v Mozirju (v pevski sobi). Če bi se jim še kdo želel pridružiti je dobrodošel.

Usposabljanje je pomembno saj se iz teh vrst največkrat zberejo gorski reševalci in vodniki.

Rečica praznuje

Krajevni praznik so tudi letos na Rečici praznovali. Odprli so odsek asfaltirane ceste v novem naselju, pripravili športno prireditev in počastili slovesnost z akademijo v prosvetnem domu. Rečičani so ponosni ob spominu na 6. oktobra 1943, ko so partizanske enote iznenadile Nemce v kraju in uničile njihovo postojanko. Ta dan slavijo tudi kot krajevni praznik.

Predsednik sveta krajevnih skupnosti inž. Anton Tiršek nam je v kratkem orisal delo njihove krajevnih samouprav v preteklem letu.

Zelo uspela zgradba mrliške vežice je morala dobiti še ustrezno okolje in letos so zanj poskrbeli. Poleg zelenic so posadili še spominski dreved 88 dreves v čast predsedniku Titu. Mnogo so postorili krajani sami, drevesa pa je sadila skupina iz vrtnarske šole iz Celja.

V novo naselje so asfaltirali cesto v dolžini kakih 900 m. Zadali so si nalogo da vsako leto posodobijo 1 km cestišča.

Zelo so ponosni na veliko pridobitev, ki je delo vseh, to je gasilski dom. Letos so ga ob 100 letnici gasilstva na Rečici predali svojem namenu. To je bil nedvomno velik delovni uspeh!

Zaključili so tudi dela na telefonskih zvezah. Imajo jih 93. Krajevna skupnost pa je poskrbela za dve javni govornici, kar je velikega pomena za oddaljene kraje.

Seveda je bilo opravljenih veliko manjših komunalnih del, ki jih ne omenjajo posebej. Na Rečici so znani po tem, da dobro sodelujejo pri skupnih nalogah na ravni društev in drugih organizacij. Plod takšnega dobrega sodelovanja je vrsta delovnih uspehov v preteklosti. Ob tem ne gre prezreti njihove olimpijade, ki že nekaj let razveseljuje krajeane vseh vasi in zaselkov. Treba je poudariti prizadevnost mladine, ki pripravijo, sedaj že priljubljeno prireditev, ki pritegne vsako leto več pozornosti!

Spremenjena gimnazija

Med desetimi srednjimi šolami v Celju, na katerih se šola več kot 6.000 učencev in dela preko 400 učiteljev, se je v šol. letu 1982/83 najbolj spremenilo delo na dosednji gimnaziji, kjer se je šola vsako leto okrog 900 učencev. Iz splošne pripravljajnice za študij na višjih in visokih šolah je tu nastala srednja družboslovna šola, ki ima v vsakem letniku po pet (prej včasih jih je bilo po osem) paralel.

Trije oddelki so družboslovni, dva pa upravna. Družboslovni imajo prva dva letnika enak program, v tretjem pa se delijo tako, da bosta dva bolj družboslovna, eden pa jezikovni. Upravni pa se deli po prvem letniku tako, da programa v drugem letniku že nista več enaka. Učenke enega oddelka se bodo šole tri leta - to so administratorke, drugega pa štiri leta - to so bodoče upravne tehnice. Po zaključku štiri oz. triletnega izobraževanja bodo vsi

usposobljeni za opravljanje del in nalog iz področja tajniškega, samoupravnega, deloma novinarskega, knjižničarskega itd. dela. Tisti, ki bodo zaključili štiri letno študij na številnih višjih šolah. Tako na Pravni fakulteti, Višji pravni šoli, Višji upravni šoli, Višji šoli za socialne delavce, Filozofski fakulteti, FSPN in na Šoli za organizacijo dela Kranju.

Na dosednji šoli pa bodo v skladu s potrebami združenega dela imeli tudi oddelke za odrasle. Za oddelke upravno-administrativne šole še sprejemajo prijave. Šola bo za 1. in 2. letnik v dosednji gimnaziji, kjer so uredili tudi strojepisno učilnico. Pripravili bodo tudi posebne intenzivne jezikovne in strojepisne tečaje za manjše zaključene skupine iz OZD. Tudi za te tečaje sprejemajo prijave.

Pri Govcu zadovoljni

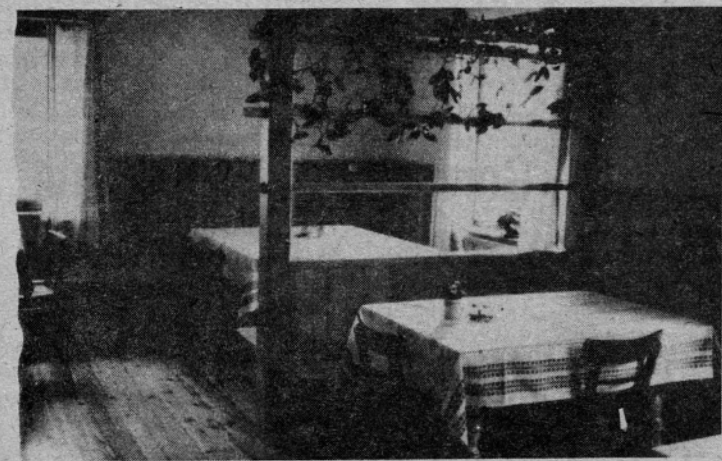
Dolgoletne izkušnje že nekaj pomenijo! To se tudi kaže v uspehih, ki jih beleži turistična kmetija Vršnik ali kot se domače imenuje Govc. Še v razmeroma skromnih prostorskih pogojih pred leti so imeli vedno dobro zasedene šobe in obiskovalci so se pohvalili ako z lepoto krajine, kot z gostoljubnostjo domačih.

Letos so prvič imeli goste tudi v novi zgradbi, ki daje že na zunaj najboljši videz. Seveda se je tako ponudba kakovostno izboljšala, saj danes so zahteve glede bivalnih možnosti že kar predpogoj, da se neko odloči obiskati nek kraj. V novi stavbi pri Govcu ničesar ne manjka, tudi ne za prav zahtevnega gosta.

Nina Vršnikova pa je takole opisala preteklo sezono. Od 1. ulija dalje so razpolagali s sodobno opremljenimi sobami v novi zgradbi. To pomeni 16 ležišč. Vse sobe so s kopalnicami in tudi sicer prijaznega videza. Zanimanja za bivanje na njihovi kmetiji ni manjkalo. Pri-

šli so stari gostje, seveda so pripeljali še nove, saj je ustno priporočilo še vedno najboljša propaganda. Nina se lahko pohvali, da prihaja že vrsto let k njim skupina iz Ljubljane, kar kaže na to, da so res zadovoljni.

S starimi gosti je seveda lažje, saj se že dobro poznamo in vemo kam usmeriti našo pozornost. Tudi v stari hiši so imeli zasedeno, torej so ljudje, ki jim je ta krajina tako všeč, da iščejo miru v tem lepem okolju. To kaže tudi mnenje gospodinje Nine, ki pravi, da si sem želijo v glavnem izobraženci, ki mnogo umsko delajo. Seveda je Robanov kot pravi otok miru! Tudi cene so bile sprejemljive, v novi hiši 460 din in v stari 390 din dnevno. Hrana pa seveda domača. Ob tako napornem delu bi seveda brez pomoči domačih deklet, ki sta obe sicer študentki, ne šlo. Treba je vedeti, da kmetija sama zahteva dosti dela. Vsemu pa so Govci kos, saj so složna in trdna družina, ki enotno načrtuje in skupno deli skrbi ter bremena.

ri Govčevih je prijetno

Med sestankom v Nazarjah. Z leve: Mirko Strašek, Emil Rojc in Anton Boršnak.

Več zavesti in zaupanja

Našo občino je obiskal sekretar medobčinskega komiteja ZKS Emil Rojc. Najprej se je razgovarjal s političnim aktivom, nato pa se je srečal v Nazarjah s sekretarji osnovnih organizacij ZK v Glinu in predstavniki poslovnega organa delovne organizacije Gorenje - Glin.

Po uvodnih besedah predsednika konference ZKS Mozirje Antona Bošnjaka, ki je med drugim dejal, da tisti komunisti, ki se v tem času niso voljni boriti, ne sodijo v vrste ZK. Danes bolj kot kdaj koli je treba poudariti delovanje osnovnih organizacij, ki morajo sprotno ukrepati in ne pričakovati neke „sile“, ki bo stvari mesto njih uredila. Če se ne zavedamo vse resnosti položaja, potem tudi ne ukrepamo, potem tudi ni akcije! V nadaljevanju je orisal prizadevanja komiteja ZKS Mozirje za uresničevanje sklepov kongresov komunistov.

Nato so posamezni sekretarji osnovnih organizacij v Glinu poročali o stanju in dejavnosti znotraj svojih organizacij. Iz njihovih poročil je bilo znano, da so komunisti v Glinu sprejeli smernice akcijske konference komunistov. Podpirajo občasno ocenjevanje vodilnih in vodstvenih delavcev glede na njihovo delo. Dosegli so veliko enotnost tudi v tem, da se do kraja zaostri vsakogar odgovornost. Takšne enotnosti pa žal ni bilo čutili do te mere med delavci skupnih služb.

Ko je Jože Rakun govoril o ocenjevanju uspešnosti vodilnih kadrov je dejal, da se niso našli skupnih načel po katerih bi oceno opravili. Tako je tudi glede odgovornosti. V vse to je treba vključiti tudi organe upravljanja, ki naj ocenijo tudi samoupravne odnose v kolektivu. Posebno skrbno bo treba obravnavati nekatera stanja v kadrovskem pogledu. Vprašanje organiziranosti še ni povsem jasno, ker se je med tem pojavilo veliko vprašanj kako naj bi DO bila organizirana. Glede predloga, da se več delovnih mest da pod reelekcijo je Rakun povedal, da se je število teh dvignilo od 11 na 50. Seveda so različni pogledi pri ocenjevanju sedanjih razmer v Glinu, vendar je čutili zavzetost za razreševanje kritičnih stanj, tam kjer pač so.

Zelo odkrito je razpravjal sekretar OO TOZD Stavbnog Franc Boršnak, ko je dejal, da je njihova organizacija premlada, da bi celovito dojela vse plati sedanjih težav s katerimi se srečuje naša družba. Dobro pa poznajo položaj znotraj njihove TOZD. Njihova OO ZK je že zdavnaj opozarjala, da se kadrovska politika ne vodi najbolj in zato so bili kritizirani, vendar pa se je pokazalo, da so imeli v marsičem prav. Med ostalim je postavil vprašanje kakšni bodo kriteriji za ocenjevanje delavcev skupnih služb, saj za delavca v neposredni proizvodnji to ni vprašljivo. Menil je, da komuniste najbolj moti način nagrajevanja, ki ni po delu. Tu moramo priti naprej!

Stanko Poličnik iz TOZD Iverna je menil, da se prvotni zagon izvajanja sklepov akcijske konference ZK v Glinu umirja, kar ni dobro, ker je tako nevarnost, da stvari zvedenijo. Moramo sprejete sklepe dosledno izvršiti.

Franc Tratnik iz skupnih služb je poudaril, da sprejete sklepe ne moremo smatrati kot trenutne, gre za stalno preverjanje stanja in uresničevanja zastavljenih ukrepov. Res so ponekod odpori, ker je pač vse preveč osebnih interesov, daleč pa zaostaja firšni interes. Opozoril je na potrebo po nenehnem ocenjevanju varnostnih razmer v vseh sredinah.

Direktor Ivo Bastl je pojasnil nekatere težave Glina odzunaj. Tudi neusklajena cenovna razmerja je poudaril kot vir marsikaterih težav podjetja. Vložili so velike napore v izvozno dejavnost in načrtujejo v prihodnjem letu za 19 % večji izvoz.

Seveda so še vedno največje težave v Iverni, medtem, ko so se stanja v TOZD Stavbnog pohištvo izboljšala. Glede pomanjkanja delovne sile so marsikdaj nemočni. Pomagajo si z delavci iz drugih republik, ti pa kaj hitro menjujejo delovna okolja in tako seveda ni ustreznega uspeha.

Marjan Dobrovc je v svoji razpravi poudaril, da so samoupravni sporazumi mnogokrat le na papirju. To pa seveda trga poslovne verige v škodo redne oskrbe z potrebnimi reprovromateriali. Tehnološko se mora Glin ojačati, da bo lahko sodobno proizvajal in nadomeščal manjkajočo delovno silo. Če tega ne bo, bo z izvozom še težje.

Sekretar občinskega komiteja ZKS Mozirje Mirko Strašek je strnil svoje misli v tem, da smo se za izvajanje določenih ukrepov dogovorili in tudi odločili. Seveda manjka enotnosti na vseh ravneh, zato tudi v vrstah komunistov včasih nismo dovolj učinkoviti. Ugotovljamo velike pomanjkljivosti, ki terjajo celovito analizo stanja ter na temelju te potem tudi ukrepe, ki pa jih moramo za vsako ceno tudi izvajati in ne zgolj ugotavljati. Pri tem bi bilo kakršnokoli olepševanje odveč, saj se moramo spopadati z dejstvi! Glin lahko služi kot primer, kako morajo komunisti delati. Vendar je misel, ki jo je nekdo prej izrazil, da bi kaj lahko akcija zbledela zelo pomembna. Ravno tega ne moremo dovoliti.

Za zaključek razprave je Emil Rojc menil, da je bila zanj informacija iz sestanka zelo dobrodošla.

Pobuda občinskega komiteja je bila na mestu in je tudi glede izvajanja naša odmevnost. Pri tem se postavljajo vprašanja če smo akcijsko dovolj sposobni, kajti zavlačevanja so lahko veliko mrtvilo. Menim, da je število komunistov v Glinu še vedno preskromno, manjka pa tudi idejne usposobljenosti, kar ugotovljamo tudi drugod. Zato menim, da bi kazalo odločno pristopiti k delitvi v naših vrstah na tiste, ki so voljni v boj za jačanje samoupravnih odnosov in na mlajšne, ki jih pa lahko tudi pogrešamo med nami! Ne moremo govoriti o krizi samoupravljanja, pač kaj lahko o krizi zavesti in vere v naše delo. Zato moramo z našim odločnim delom dokazati nasprotno. Prav danes, ko moramo premagovati težave, ki so posledica prelahkotnega življenja v preteklosti, je dolžnost komunistov stati v prvih vrstah boja za gospodarsko ustalitev. Če je torej občinski komitej zaostri nekatere naloge, potem kaže to na vseh ravneh podpreti.

Seveda moramo naše ukrepe sprotno ocenjevati, učinke meriti z natančnimi merili in v OO ZKS o vsem razpravljati in hitro z dejanji odgovarjati. Tako bomo spreminjali tudi zavest naših ljudi. Le dejanja so prepričljiva. Res je stanje pri nas težko, vendar smo prepričani v naše lastne sile.

Le z odločnostjo spopadanja z različnimi težavami bomo stvari premaknili na bolje, to pa ne bo kratkotrajen boj, ampak bo pred nami še mnogo težav, ki jih bomo morali premagati. Svet zaupa Jugoslaviji in marsikje dobronamerno ocenjujejo naša prizadevanja, da se sami izkopljejo iz gospodarskih zapletov, mi pa moramo vsak po svoji moči k temu prispevati.

Med mladimi

V Mozirju so v novem naselju mladinci popravili stopnice iz novega naselja k blokom. Kot sami pravijo so se lotili „mini“ delovne akcije. Ves dan je sicer rosilo, vendar se marljivi, dobro razpoloženi niso ustrašili dela. Ker se je podviga udeležilo lepo število mladih je šlo delo hitro od rok.

Delo so opravili temeljito, da pa so se tudi strokovno dobro odrezali je pripomogel inž. Karl Kopušar. Ko je bilo delo gotovo so mimoidoči pohvalili mlade. Iz veselja, da so delo dobro opravili so si privoščili še brezalkoholno zdravico.

Volilna programska konferenca v Mozirju je dobro uspela. Najprej so pregledali dosedanje delo občinske konference ZSMS, nato je 34 delegatov iz

30 osnovnih organizacij razpravljalo o uspehih in neuspehih svoje organizacije. Ugotovili so, da je bilo prizadevanje za pripravo na kongres mladine zadostno, da so pa nasploh premalo posvetili pozornost vprašanju, ki tarejo mlade ljudi, kot brezposelnost, stanovanjska vprašanja in podobno.

Izvolili so novo vodstvo OK ZSMS Mozirje. Za predsednico Marijo Naglič, Tatjana Šterbenk

je podpredsednica, sekretar pa Milan Venek. Člani predsedstva so: Izidor Matko, Ana Kokovnik, Tomaž Marolt, Ana Jamnik, Zdenka Rajgl, Danica Sever, Robi Prušek, Sašo Radotič, Vera Voler in Andreja Jerič. Za kandidate za 11. kongres ZSMJ v Beogradu Izidor Matko iz Kovinarstva je dobil vso podporo.

Mozirski mladinci so opravili volilno konferenco. Kritično so ocenili dosedanje delo, saj smatrajo, da so kljub prizadevanju še premalo naredili. V novo vodstvo so izvolili: Marija Kopušar je predsednica, Andreja Jerič je sekretarka, blagajniške posle je prevzela Damjana Sedovnik.

Člani predsedstva pa so: Jana Škoflek, Zdenka Rajgl, Jani Janko, Alenka Vester, Metod Tratnik, Sašo Rdotič, Meta Urbanc, Božo Plesec, Irfan Mušič in Nataša Pisanec.

Sprejeli so tudi naloge za prihodnje obdobje. Program bo zahteval veliko prizadevnosti, resnosti in odgovornosti. Slabe izkušnje preteklih let, ko so z velikim „pompom“ sprejemali naloge, pa jih največkrat niso uresničili zavestjujo sedanje predsedstvo k delu.

ANDREJA JERIC

Marku v spomin

V srcih mladih športnikov in vseh, ki so ga poznali, je bila nepopisna žalost ob veliko prerani smrti Marka Skorniška. Napisane misli le težko odtehtajo bol tako hude izgube.

Samo 24 let si bil med nami in kot da bi slutil, da nimaš pred seboj dolge življenjske poti, si ta kratke čas živl zelo hitro in polno. V tebi nakopičena življenjska sila je bila usmerjena v delo in šport. Želel si več kot drugi, zato si kmalu z vstrajno vadbo postal v večini športov reprezentant že v šoli. Tudi pozneje tvoja prizadevnost ni prenehala. Svoje bogate izkušnje si prenašal na mlajše kot vodnik TVD Partizan in v šolskem športnem društvu. Nikoli nisi za svoje delo z mladino pričakoval plačila, le veselil si

se uspehov tistih, ki si jih učil.

Športniki in športne organizacije naše krajevne skupnosti se za vsa tvoja

prizadevanja zahvaljujejo. Vedno se te bomo spominjali kot enega naših najboljših. Ostal nam boš svetel zgled!

Športne organizacije Mozirje

Sindikalni šport

Komisija za šport in rekreacijo pri OSS ZS Slovenije Mozirje je pod pokroviteljstvom OOS SMREKA in SD SMREKA dne 9. 10. 1982 organizirala in izvedla memorial Jožeta Letnarja v malem nogometu.

Sodelovale so ekipe: ŽKZ Mozirje, Vegrad, Ljubno ob Savinji, TOZD Gozdarsvo Luče, TOZD Kovinarstvo Ljubno ob Savinji in SMREKA Gornji grad.

Slabo vreme, ki je spremljalo prireditev, ni moglo preprečiti mladostne zagnanosti in volje sodelujočih, tako da je to samo dokaz več,

da znamo ceniti in spoštovati delo in doprinos človeka, ki je izgorel v želji pomagati, delati in živeti športno.

Vrstni red turnirja: 1 KOVINARSTVO, 2. SMREKA, 3. ZKZ MOZIRJE, 4. VEGRAD, TOZD GRAD-BENIK Ljubno in 5. GOZDARSTVO LUČE.

Prvo uvrščena ekipa je prejela pokal v trajno last, ostali dve iz finalnega dela diplomli, vsi skupaj pa so se udeležili prijateljskega srečanja na SMREKI.

Komisija za šport in rekreacijo

Tudi letošnji nabori so dali številne mlade vojak

Urbanistična služba na občini

Ni treba poudarjati kako pomembno je v današnjih časih pravilno uporabljati naša zemljišča in kako važno je pri tem ohraniti prvobitnost krajine in okolja.

Urbanistični inšpektor Ivan Kenda je odgovarjal na naša vprašanja.

Zakaj urbanistična inšpekcija?

Urbanistična inšpekcija, ki deluje v sklopu občinskega inšpektorata Skupščine občine Mozirje, nadzoruje izvrševanje predpisov o regionalnem prostorskem in urbanističnem planiranju ter na njihovi podlagi izdanih predpisov in izvrševanje regionalnih prostorskih planov, urbanističnih in zazidalnih načrtov ter urbanističnega reda.

Ob stalnih terenskih inšpekcijskih pregledih urbanistična inšpekcija ugotavlja, če so za gradnjo bila izdana ustrezna lokacijska dovoljenja, ali urbanistična potrdila in če so le-ta izdana v skladu s sprejetimi urbanističnimi dokumenti in sprejetimi normativnimi akti.

Nadalje urbanistična inšpekcija ugotavlja, če se gradnja odvija ob pogojih, določenih v izdanih lokacijskih dovoljenjih ali potrdilih. Ob ugotovitvi neustreznih ali nedovoljenih gradnjah ukrepa po veljavnih določilih zakona o urbanističnem planiranju.

Urbanistična inšpekcija občasno lahko sodeluje tudi pri obravnavah lokacij pomembnejših objektov pa tudi pri obravnavanju predlogov za določitev novih območij zazidave in reševanju zadev na obstoječih področjih zazidave.

Nadalje opravlja še druge naloge po določbah zakona o urbanističnem planiranju in po posebnih predpisih, oziroma zakonih o varstvu pred hrupom, zakonu o ravnanju z odpadki in zakonu o varstvu naravne in kulturne dediščine.

Kakšen način dela uveljavlja?

Urbanistična inšpekcija ob stalnih terenskih inšpekcijskih pregledih primerja gradnje z

ustrezno sprejeto in potrjeno dokumentacijo in sodeluje s sanitarno, gradbeno, kmetijsko, gozdarsko, požarno in veterinarsko inšpekcijo.

Na podlagi ugotovitev na kraju samem urbanistična inšpekcija izdaja, do z zakonom določene gradbene faze, odstranitvene odločbe in ustavitvene odločbe, ki jih nato posreduje za urbanizem pristojnemu upravnemu organu občine, da le-ta v posebnem postopku o spornih objektih odloči v skladu z zakonom. Pri izdanih odstranitvenih odločbah nato izdaja sklepe o dovolitvi izvršbe, ki jih v kolikor si morebitno graditelji naknadno ne pridobijo ustrezno lokacijsko dovoljenje ali potrdilo ali sami ne izvrše, tudi izvrši po drugi osebi na stroške graditeljev. V kolikor grada graditelji brez ustreznih oblastvenih dovoljenj jih predlaga občinskemu sodniku za prekrške, zaradi uvedbe postopka o prekršku.

Ali bo vplivala na ustrezno arhitekturo v dolini?

Ker urbanistična inšpekcija lahko sodeluje (če jo upravni organ rabi) tudi pri obravnavanju posameznih lokacij pomembnejših objektov, pa tudi pri določanju novih površin zazidave, bo pri tem polagala vso pažnjo na predložene projekte in določila vseh ostalih zakonov, posebno glede varovalnih pasov in varstva narave, da se bo vzdrževalo naravno ravnotežje in da bo smotrno izkoriščena narava in naravne dobrine.

Posebno pažnjo se pri tem polaga na ohranjanje značilne podobe posameznih pokrajinskih predelov ter zavarovanje naravne znamenitosti in redkosti, ki imajo zaradi znanstvene in kulturno-prosvetne vrednosti ali zaradi posebnih lepot in rekreacijske vrednosti poseben namen družbenega pomena, kar nalaga zakon o naravni in kulturni dediščini v zvezi s kulturno in naravno dediščino in zagotavljanja posebnega družbenega interesa pri opravljanju dejavnosti varstva narave in kulturne dediščine tudi upravnemu organu pri pravilni izbiri odgovarjajočega projekta.

(Dalje prihodnjič)

Dobro načrtovanje pomeni lepo naselje

Prve volitve v Solčavi

Prav te dni bodo v Solčavi praznovali krajevni praznik, zato je prav, da posežemo s spominom v čase, ko se je na volitvah odločalo o naši domovini. Menimo volitve 11. novembra 1945, ko so se naši ljudje odločili za novo Jugoslavijo.

Tistih časov se spominja Marija Pahovnik-Klemenškova zelo živo. Bila je že od leta 1944, ko je v zimskem napadu Nemcev prišlo do odkritja nekaterih članov mladinske organizacije, njen sekretar. Na tiste čase jo vežejo lepi spomini, saj je mladina Solčave bila strnjena v odločne vrste borcev za novi red. Mladina je množično sodelovala pri obnovitvenih delih na požganih domovih, ki so nemo pričali o grozodejstvih zavojevalcev. Žive priče pa so delale politično in gospodarsko, da bi globoke rane razdejanja bile kmalu pozdravljene, pozabljene pa nikoli! Marija se spominja, kako tesno so mladi sodelovali s pripadniki KNOJ-a, ki so takrat varovali našo mejo. Vojski so povsod pomagali in tudi politično podprli prizadevanja mladih. Saj treba je povedati, da ni bilo lahko ker je pač v krajih ob meji bilo dosti takih, ki niso verjeli v novo nastajajočo oblast. Tik pred volitvami so mladi izvedli obsežno propagando, lepili plakate in obiskovali ljudi, da bi jim pojasnili načrte nove oblasti. Pa tudi nasprotniki niso mirovali! Še danes živeti trgovski potnik je obiskoval družine in jih navajal k odločitvi za staro ureditev. Tako je prišel tudi k 86 let staremu knezu, tudi njega je hotel prepričati, da je edino stara oblast prava oblast, pa je stari možakar odvrnil „najprej gre za svobodo, za obstoj, za vero bomo pa imeli tudi pozneje dovolj časa...“. Obiskovalec mu je namreč trdil, da je vera v nevarnosti! Spriča tako močnega nasprotovanja

nekaterih je seveda bilo težko, vendar so se zvečine ljudje odločili za ljudsko oblast.

Pozneje je bil množičen sestanek, ki ga je vodila takratna predsednica narodno-

osvobodilnega odbora, ki pa ni bila preveč odločna. Mladinska organizacija je ta sestanek sklicala in ga tudi dobro pripravila. In danes bi dejali, da se je na sestanku glasovalo o zaupnici takratni predsednici NOO. Ko je prišlo na vrsto vprašanje ali naj ostane ali ne, tega je sprožil takratni predsednik izvršnega sveta okrajnega NOO Franc Nareks, so ljudje odločili, da jo zamenjajo. Navzoči so bili tudi številni vojski, ki so prav tako toplo pozdravili izvolitev novega

Marija Klemenšek

predsednika kmata Havdēja iz Robanovega kota.

Pestre spomine je zaključila Marija Klemenšek še s pripovedovanjem, kako je Jože Prodnik napisal NOO Solčava pismo, ki naj bi se prebralo pred volitvami na množičnem sestanku. Pisal ga je iz Zrenjanina. V njem poziva krajanke, da se v imenu žrtev in hudih spominov na čase med vojno odločajo pri volitvah za ljudsko oblast. Ker se je pismo ohranilo in je v arhivu kulturne skupnosti v Mozirju povzemamo zadnji odstavek: „Zato dragi domači ne omalovražujte naših žrtev in prelite krvi, ki je tekla v potokih. Spomnite se tudi Pastirkove Ivanke, Selišnik Joža, Petra Klemenška, Ciri-la Podbrežnika, Lenčke Loger, Mihe Plastnik in še mnogih drugih... zato da bodo prišli na oblast res ljudje iz naroda, ki bodo ostali z njim v dobrih in slabih urah...“.

Gasilci so se srečali v Šmihelu in podelili odličja

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE MOZIRJE

Odbor za graditev in prenavo stanovanj

Na podlagi 1.1. člena pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Mozirje in na podlagi letnega plana 1982 Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Mozirje se razpisuje

natečaj

za posojilo iz združenih sredstev vzajemnosti v znesku 1.040.000 din za naslednje namene:

1. posojila delavcem za nakup in gradnjo stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti;
2. prenavo stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti, pod pogojem, da se z njim poveča stanovanjska površina, število stanovanjskih prostorov ali uporabi kvalitetnejša izvedba toplotnih izolacij oziroma racionalnejši način ogrevanja;

NAVEDENO POSOJILLO LAHKO DOBIJO:

- a) delavci, ki združujejo delo v TOZD in DS, ki združuje sredstva vzajemnosti v stanovanjski skupnosti občine Mozirje in ki zagotavljajo lastno udeležbo z namenskimi varčevanjem pri banki;
- b) delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov in pri njih zaposleni delavci, ki združujejo sredstva vzajemnosti pri stanovanjski skupnosti in ki zagotavljajo lastno udeležbo z namenskimi varčevanjem pri banki;
 - če nimajo stanovanja ali pa imajo neustrezno oziroma neprimerno stanovanje in niso sami ali njihovi družinski člani lastniki vseljivega stanovanja, stanovanjske hiše ali vikenda,
 - če namensko varčujejo za stanovanjsko graditev v banki in bodo zagotovili lastno udeležbo.

Neustreznost in neprimernost stanovanja se ugotavlja v skladu s sprejetimi stanovanjskimi standardi v občini.

Za družinske člane se štejejo zakonec, otroci in starši, če živijo v skupnem gospodinjstvu.

Posojilo za gradnjo, nakup ali prenavo stanovanja ali stanovanjske hiše lahko dobijo tudi delavci, ki imajo ustrezno rešeno stanovanjsko vprašanje, če bodo z gradnjo ali nakupom stanovanja sprostili družbeno stanovanje.

Posojilo, ki ga lahko dobi delavec za nakup, gradnjo ali prenavo stanovanja oz. stanovanjske hiše, lahko znaša največ do 20 % od predračunske ali končne kupoprodajne cene standardnega stanovanja. Vsak upravičenec lahko dobi ob pogojih, ki jih določa pravilnik o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Mozirje, posojilo za standardno stanovanje za 4-člansko družino 70 m².

- Prednost za posojilo po tem pravilniku imajo delavci, ki:
- imajo nižje povprečne mesečne dohodke na člana družine;
 - kupujejo ali gradijo stanovanjsko hišo ali stanovanje v okviru družbeno-ustremerjene stanovanjske gradnje;
 - kupujejo standardno stanovanje;
 - bodo z nakupom, dograditvijo ali prenavo stanovanja oz. stanovanjske hiše sprostili družbeno stanovanje, ki po stanovanjskih standardih ni ustrezno za njegovo družino.

Na natečaj lahko kandidirajo le interesi, ki predložijo:

- vlogo z opisom stanovanjskih razmer in namen porabe posojila;
- dokazilo o namenskem varčevanju pri banki;
- izjavo o vsoti že pridobljenih bančnih in drugih kreditov za stanovanjski namen;
- kupoprodajno pogodbo, če kupujejo stanovanje;
- gradbeno dovoljenje, če gradijo stanovanjsko hišo ali jo prenavljajo;
- podatke o zaposlitvi;
- podatke o skupnih dohodkih članov družine v preteklem letu.

Natečaj za posojila traja do vključno 10. novembra 1982. Prijave natečaj, prispelo po tem datumu, ne bodo upoštevane. Vloge za prigrisitev na natečaj sprejema Ljubljanska banka - Temeljna banka Velenje - Ekspozitura Mozirje, kjer lahko udeleženci dobijo pojasnila v zvezi z natečajem.

Pristojni odbor pri Samoupravni stanovanjski skupnosti bo obravnaval vloge, udeleženci natečaja bodo po zaključku natečaja skladno s tonamskim pravilnikom, s sklepom obveščeni o dodelitvi posojila.

Ugovore na navedene sklepe bo reševal odbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE MOZIRJE

Redovnice v Gornjem Gradu

Leta 1332 so v neki darilni listini Konrada iz Vrbovca omenjene redovnice v Gornjem Gradu. To bi lahko bile le benediktinke, saj so imeli benediktinski samostani ob moškem redu po navadi tudi ženskega.

(Pred kakimi sto leti je bilo v Gornjem Gradu menda še živo ustno izročilo, ki je vedelo povedati, da je ženski samostan stal pri stari cerkvi sv. Magdalene.)

Skoraj sto let pozneje, leta 1426, je nastal urbar gornjegrajskega benediktinskega samostana; v njem je bilo zapisano, da so podložniki iz urada Tirosek zbrali 3700 kosov (hlebcev) sira na leto. Imenoval se je „nunenkes“ („nunski sir“), ker je bil najbrž namenjen redovnicam; tako se je v urbaru ločil od sira, imenovanega „herrnkes“, ki je pripadal redovnikom.

(Zanimivo je vedeti še to, da je kos sira tehtal od 1 do 1,5 kg. Siraštvo je bilo torej zelo razvito, saj je enajst kmetij moralo dati kar po 300 kosov „nunskega sira“ - to znese 3300, ne pa 3700 kosov, kot navaja seštevke v urbarju -), k temu pa moramo prišteti še 4800 kosov sira, namenjenega redovnikom. Te velike številke kažejo na izredno pomembnost sira kot živila in živinoreje kot gospodarske panoge pri nekaterih gornjegrajskih podložnikih v tistem času. - Še danes ima sedem od teh enajstih kmetov enako ali podobno ime kot pred 550 leti (navajam jih po naseljih): Lešnik, Vrbočnik in Sitrnad v Šmiklavžu in Bečevnik, Pogorevčnik, Podbrežnik in Podpečnik v Tirosku.)

To sta menda tudi edina podatka, ki kažeta na obstoj ženskega samostana v Gornjem Gradu.

PETER WEISS

Elkrojev časopis

V naši občini žal še vedno premalo posvečamo pozornosti obveščanju delavcev v delovnih organizacijah. Zato je razveseljivo, da imata vsaj dve OZD svoja glasila. To sta Glin in Elkroj. Naj namenimo tokrat nekaj besed časopisu Kroj.

Če želimo predstaviti vsebino 3. številke kar se da na kratko, potem preletimo nekaj naslovov. Na prvi strani je poslovno poročilo o prvem polletju, ki je dopolnjeno z nekaj tabelami in je pisano v razumljivem jeziku! Tudi vest o delu kooperacijskega obrata v Čajetini bo zanimala vse člane kolektiva. Nekoliko teoretično izzveni članek o komerciali in proizvodnji.

V nadaljevanju pa je vsebina pisana na kožo zaposlenim. Zakaj? Zato ker jih seznanja z

vrsto poslovnih in drugih težav s katerimi se srečujejo, pa tudi pohvali uspehe, ki so bili doseženi. Končno se ni čuditi, če se pojavi kar lepo število zaposlenih s svojimi pesmimi. V Elkroju so že kar znani po tem, da posvečajo pozornost kulturi in seveda spada sem tudi pisanje. Tudi športne vesti ne manjka, pa o letovanju so spregovorili in redno obveščajo o raznih kadrovskih premikih. Znani ljubitelj fotografije Niko pa je s svojim nadaljevanjem „fotografije šole“ napisal mnogo zanimivih stvari iza kulis snemanja s kamero. Prikazovanje vaj civilne zaščite je nepogrešljivo, saj se na sploh tej dejavnosti posveča premalo pozornosti, v Elkroju to vedo! Na zadnji strani pa so objavili križanko, ki mnoge pritegne.

Šivalne stroje popravlja

Mnogi občani so v zadregi iskali mojstra za popravilo šivalnih strojev v dolini, saj jih ni lahko prevažati daleč. Sedaj je pričel s popravili Anton Zagožen v Ljubiji 121. Dela sprejema vsak ponedeljek in četrtek od 15. do 18. ure.

Zasluga za to gre predvsem vrlim, dobrim in poštenim prebivalcem Moravske doline, ki so nas takoj obvestili o vsakem premiku ali koncentraciji nemških čet ali policije. Razen tega so nas redno in izdatno podpirali s hrano. Med njimi, razen redkih izjem (požig Zgornjega Hrastnika), ni bilo izdajalcev. Kljub temu pa smo tudi imeli nekaj težkih borb, ki so bile uspešne (Limbarska Gora) in učinkovitejših akcij. Ena izmed teh pa se je tragično končala za brata „Lovca“, komandirja 1. čete takrat že Moravskega bataljona. Dne 19. novembra 1942. I. so napadli in zasedli Moravce. „Lovec“ je zvedel, da v neki kleti kuha žganje gestapovec Griļ Ivan, doma iz Češnic pri Moravčah. S puško je jurišal v klet in, ker gestapovca ni poznal – v kleti pa sta bili dve osebi, je za hip prepoznal ustrelil. Slišal se je samo en strel in padla sta mrtva oba – brat in gestapovec, ki sta ustrelila drug drugega...

Da ne bom prehiteval dogodkov. Po prihodu v Moravsko dolino smo morali vzpostaviti zvezo s Savinjsko dolino, oz. Dobrovljami, kjer se je takrat največ zadrževala savinjska četa (pozneje bataljon) in kasneje štab II. grupe odredov s Stanetom (Fr. Rozman), Tomažem (D. Kveder), Skalo (P. Stante), Borom (Čizmek B.), Marokom, i. dr. Komandir naše čete tov. Risto, me je kot poznavalca Dobrovelj določil za kurirja. Tako se je začelo moje, skoraj polletno, kurirsko „vdranje“ med Savo in Savinjo, katerega se še danes spominjam s prav posebnimi občutki. Dogodki, ki sem jih doživljal med tem časom pa bodisi, da so bili zabavni, žalostni ali tragični, so bili po večini samo moji, saj sem največ hodil sam po poteh, ki sem si jih

sam izbiral, hodil takrat kadar sem sam hotel, skratka, bil sem neodvisen od drugih, le, da sem pošto v redu prenašal in skrbel za „zvezo“. Nekaj teh dogodkov se še živo spominjam, zato jih bom skušal opisati.

Običajna pot, ki sem jo vsakikrat prehodil je držala iz Gore nad Kresnicami (Stance Laze, Slivna), Sv. Gore ali pa iz Limbarske gore, kjer se je pač naša četa nahajala, mimo, največkrat pa kar skozi Blagovico, Prilešje in Gaberje ali pa Javorje na Šipek, od tam pa mimo Špitaliča, kjer sem največkrat prečkal cesto v bližini mlina nad Špitaličem, čez majhen most preko Motnišnice. Pred tem mlinom je majhna kmetija, kjer sem dobil pri prijaznih in dobrih ženskah vedno zatočišče, informacije in hrano. Od tu me je pot vodila na Novo Reber in preko Menine planine (Šavnic) v Bočki Graben in od tam preko Rovt v Kresico, oz. na Dobrovlje. Večkrat pa sem jo ubral iz Špitaliča kar preko sedla Slapov in Lipe na Dobrovlje. Na teh dveh sedlih, posebno na Lipi so bile dostikrat zasede, zato je bila ta varianta nekoliko nevarnejša, kljub temu pa na tej poti nisem nikoli padel v zasedo, dočim se mi je preko Menine planine to večkrat dogodilo. V Rovtu sem imel posebno dobre postojanki pri „Lucežu“ (Skok) in pri Štrukljeh, kjer sem poleg hrane dobil vedno tudi dragocene informacije in obvestila.

Svojo kurirsko pot sem opravljal največkrat napravljen v „civilno“ obleko z revolverjem pod sukničem, zlasti še, kadar sem hodil sam. Tako napravljen sem se lažje gibal med ljudmi in na prometnejših krajih, predvsem pri prehodih Trojanske in tuninjske ceste v Blagovci, oz. pri Špitaliču, ker

nisem povzročal veliko pozornosti. Hodil sem najraje podnevi; to pa vsled tega, ker sem se počutil bolj varnega, hitreje sem lahko napredoval, ker sem imel pregled „nad terenom“, predvsem pa radi tega, ker sem ponoči rad spal! Le kadar sem imel še koga s seboj, smo hodili ponoči. Je pa moja dnevna hoja imela tudi slabe strani, ki bi se lahko nekajkrat slabo končala. Tako sem se neko nedeljo dopoldan vračal po strmi poti iz Kresice v Rovt, si brezbrizno brundal popevko in se požvižgal na vse Švabe in Wermane, ki so večkrat prišli v Rovt iz Šmartna ob Dravi: Bila je lepa, sončna nedelja – le kdo bi v tem času čepel v grmovju in čakal v zasedi na samotnega kurirja? Ko sem se čez kakšnih 14 dni vračal iz Moravskega, sem se kot po navadi oglasil pri Štruklju. Tam pa sem zvedel: Tisto nedeljo so me čakali Wermani v zasedi ob omenjeni poti. Ko sem prišel tako brezskrbno brundajoč mimo njih, so se mi smejali in me pustili lepo pri miru – za kar sem jim, seveda, še danes hvaležen. Bili so „naši ljudje in nekateri med njimi so imeli že zveze z nami. Toda lahko bi se končalo tudi drugače... Nekaj sličnega sem doživel par tednov pozneje – jeseni 1942. I.

Vračali smo se iz Dobrovelj na Moravsko. Z menoj sta hodila še tov. „Kladivo“, bolničar v moravškem bataljonu in še nek tovariš, doma iz bližine Hrastnika pod Limbarsko goro. Iz Rovt smo krenili dopoldan čez planino Ter proti Bočkemu Grabnu in proti vrhu Šavnic. Nekako v sredini planine Ter sem se že dalje časa posluževal neke zapuščene steze, ki jo je verjetno uporabljala le divjad, dvomim pa, da se jo je posluževal še kdo drug. Zaradi tega sem se tu počutil vedno

popolnoma varnega, tako tudi to pot. Ker sem v zadnjem času večkrat podnevi hodil tod, me je moral nekdo opaziti in izdati, saj vohunov takrat na Menini planini in na Dobrovljah ni manjkalo.

Ko smo tako brezskrbno prišli okrog poldneva do strmega jarka z vodo, ki je pritek Bočkega Grabna, smo se utaborili ob vodi, da si počijemo in skuhamo kaj za pod zob. Zakurili smo ogenj in pričeli kuhati makarone, katere smo zabelili z margarino. To kuhanje je trajalo več kot dobro uro. Ko bi takrat vedeli, da nas na drugi strani jarka, niti 50 m razdalje čaka in opazuje zaseda nemških policistov in Wermanov, nam ne bi makaroni tako dobro tekli! Tako smo se pošteno najedli, celo pomili porcije, optali nahrbtnike in orožje ter krenili naprej. Spustili smo se v jarek, ga prečkali in na drugi strani... Živo so mi še pred očmi zelene in rumene kape ter cevi pušk, ki sem jih zagledal pred seboj. Istočasno sem zaslišal prodiren „Halt!“, „Halt!“ K sreči sem stal na robu jarka, ki je na tistem mestu visok blizu 2 m. Tovariša, ki sta bila za menoj še v jarku, sta se hitro umaknila za robom navzgor, dočim je mene neznana sila v trenutku vrgla v jarek, nato pa sem se s strahovitimi skoki pogljal po strmih in skalovitem jarku kakih 100 m za robom navzdol, nato pa desno v gozd.

Divje streljanje in zvižganje krogel, ki nas je spremljalo, nam je botrovalo pri tako „hitrem“ umiku! Bil sem rešen, kakor tudi oba tovariša s katerima sem se dobil dan pozneje v našem, moravškem bataljonu.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Skupina delavcev Elkroja na obisku pri akademskem slikarju Božidarju Kovačeviću na Borovi glavi (Zlatibor). Kolektiv Elkroja je na slavnostni seji občinske skupščine Čajetina prejel diplomu za gospodarske zasluge v občini. Naši predstavniki so prinesli darilo pobrateni občini in ga ob tej priliki izročili.

Veterinarska dežurstva

11. 10. do 17. 10. Lešnik Marjan, dipl. vet., Mozirje, tel. 831-017
18. 10. do 24. 10. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-094
25. 10. do 31. 10. Kraj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-112
1. 11. do 7. 11. Mag. Resnik Anton, dipl. vet., Mozirje, tel. 831-978
8. 11. do 14. 11. Lešnik Marjan, dipl. vet., Mozirje, tel. 831-017
15. 11. do 21. 11. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-094

Nove knjige v knjižnici

I. LEPOSLOVJE: Cerin: Čas, blaznost in blodnje – fantastični roman, Flaubert: Gospa Bovaryjeva, Mihelič: Obraz v zrcalu, Petdeset najbolj znanih anekdot, Styron: Sophiejina odločitev, Zorman: Kdo bo meni prižgal sveče, Švabič: Ljubavne povesti, Vestdijk: Otok ruma, Troyat: Katarina Velika, Vipotnik: Doktor, Innes: Atlantik divja
II. STROKOVNA LITERATURA: Okolje – Leksikoni XZ, Heurgon: Življenje in navade Etruščanov, Nečak: Volitve na Korošem po 2. svetovni vojni, Enciklopedija 2. svetovne vojne, Dolar: Spomini človeštva, Kramberger: Obšla slovenskih cesarjev
III. MLADINSKA LITERATURA: Lisica in volk – slikanica, Zgodbe od A do Z, Ilustrirana dječja enciklopedija

Kino Mozirje v novembru

2. 11. FURIA – ameriški film – vohunski
4. 11. DETEKTIV TOMA – ameriški film – kriminalka
6. 7. 11. LETALIŠČE '80 CONCORDE – ameriški film – akcijski
9. 11. NISEM JAZ, ON JE – francoski film – komedija
11. 11. TAVANJE POD SONCEM – švedski film – drama
13. 14. 11. FLIPER – ameriški film – sodobni avanturistični
16. 11. SAFARI EXPRESS – italijanski film – avanturistični
18. 11. SVATBA – ameriški film – komedija
20. 21. 11. PEKLENSKA ČETRT – ameriški film – drama
23. 11. VISOKA NAPETOST – jugoslovanski film – politična drama
25. 11. POTOVANJE Z ANITO – ameriški film – erotična komedija
27. 28. 11. TESSA – francosko-angleški film – ljubezenska drama
29. 30. 11. PEKEL V VESOLJU – ameriški film – pustolovski

Kino Ljubno v novembru

2. XI. GODZILA PROTI MEGALONA – japonski film, znanstvenofantast.
6. – 7. XI. LJUBEZENSKO ŽIVLJENJE BUDIMIRA TRAJKOVICA – domači film
9. XI. OSVETA SONI LIJA – filipinski film, akcijski
13. XI. UVOD V LJUBEZEN – kanadski film, ljubezenski
16. XI. MOČNI PEKINŠKI ČLOVEK – hongkongski film, avanturistični
20. – 21. XI. EROTIKA NA DELOVNEM MESTU – zah. nemški film, seksi komedija
23. XI. ZAGA ALI BANDIT – francoski film, kriminalka
27. XI. MISTER MILJADER – ameriški film – komedija
28. XI. NORCIJE RACMANA
JAKE – ameriški film, risanka
30. XI. GLASBI NIKOLI KONCA – ameriški film, glasbeni

Matična kronika za september

POROKE: MAVRIČ Jože, star 26 let, voznik vilicarja iz Lenarta pri Gornjem gradu 24 in PODBREŽNIK Pavla, stara 18 let, konfektionarka iz Lenarta pri Gornjem gradu 18,
ZUNTER Ljubo, star 25 let, strojni tehnik iz Nizke 18 in KOLENC Martina, stara 24 let, višja med. sestra iz Varpolja 29.
ROČNIK Jože, star 27 let, delavec iz Šentjanža 51 in KUBAT Zdravka, stara 25 let, delavka iz Ljubnega/S 35 a,
LOMŠEK Roman, star 25 let, avtoklepar iz Nazarij 16 in HRIBERŠEK Branka, stara 20 let, ek. tehnik iz Lok pri Mozirju 38 b
PRAZNIK Jožef, star 29 let, avtoličar iz Lačje vasi 19 in PRISLAN Jožica, stara 19 let, sestavljalka iz Grušovelj 23
KOKOVNIK Ivan, star 28 let, avtoprevoznik iz Potoka 20 in ŠKRUBEJ Fanika, stara 22 let, konfektionarka iz Lačje vasi 10
KLEMENAK Janez, star 24 let, strojni tehnik iz Mozirja 138 in PEČNIK Vekoslava, stara 24 let, predm. učiteljica iz Prihove 49
BRINOVŠEK Alojz, star 26 let, strojnik iz Ljubije 85 in PEČNIK Marija, stara 19 let, kuharica iz Ljubije 47
ATELŠEK Jožef, star 31 let, ključavničar iz Solčave 24 in KLANČNIK Branka, stara 22 let, učiteljica iz Gornjega grada 158
ŠIKLIJAN Žilvko, star 33 let, delavec iz Ljubnega/S 49 in JEFTIČ Slavica, stara 23 let, konfektionarka iz Ljubnega/S 49.
SMRTI: ŠPENDE Martin, star 77 let, upokojenec iz Prihove 28, KOLENC Stanko, star 65 let, upokojenec iz Homec Brda 9, BITENC Marija, stara 77 let, gospodinja iz

NOVICE

„Savinjske novice“ izhajajo mesečno – Izdaja SZDL občine Mozirje – Urejuje uredniški odbor – Glavni in odgovorni urednik Aleksander Videčnik – Tehnični urednik Niko Kupec – Fotografska priprava Ciril Sem – Uredništvo in uprava: Mozirje 175, telefon: (063) 831-069 – Ziro račun pri SDK ekspozitura Mozirje, številka: 52810-637-55424 – Savinjske novice, glasilo SO Mozirje – Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 20. v mesecu – Stavek, filmi in prelom DITC, toz Grafika Novo mesto – Tisk na tlačilni Ljudske pravice v Ljubljani – Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421/172 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.

Ahacij Stržinar (1676 – 1741)

Vplivi protireformacije segajo s konca 16. in začetka 17. stoletja vsaj še v začetek naslednjega. Gibanje za prenavo katoliške cerkve je protestantske knjige ali uničilo ali pa spravilo pod ključ – za svoje potrebe. Za daljše razdobje je nastopilo mrtvilo, v katerem je bila dobrodošla vsaka slovenska knjiga, skoraj ne glede na kvaliteto. Zato lahko imamo izid Stržinarjeve pesmarice leta 1729 v slovenskem merilu za prav pozitivno dejanje.

Ahacij Stržinar (zapisano tudi St(e)ržinar) se je rodil leta 1676 na Suhu pri Škofji Loki. Šolal se je najbrž pri jezuitih v Ljubljani. Na Dunaju je dokončal bogoslovje, leta 1702 je postal duhovnik, nato pa je živel v Ljubljani, kjer je bil sprva kaplan oziroma vikar, nato pa v letih 1707–13 spovednik pri klarisah. Ko je prenehal s to službo, je postal župnik in dekan v Gornjem Gradu. Pod vplivom jezuitske agitacije za pobožnost na čast sv. Franciška Ksaverija je v Radmirju leta 1715 – ko je v teh krajih morila kuga in lakota – v podružnično cerkev sv. Barbare postavil svetnikovo sliko, delo Janeza Mihaela Reinwaldta, in tako ustanovil božjo pot. Sezidal je novo cerkev, ki je bila posvečena sv. Francišku Ksaveriju leta 1728, in malo pozneje tudi župnišče. Službi v Gornjem Gradu se je leta 1733 odpovedal in se preselil v Radmirje, da bi se lahko v celoti posvetil čaščenju sv. Franciška (in organizaciji božjepotništva). Umril je leta 1744 v franciškanskem samostanu v Nazarjah, pokopan pa je v Radmirju.

Stržinar je kot pravi gospodar znal poskrbeti za propagando radmirske božje poti. V ta namen je oskrbel izdajo publikacije, ki je bila napisana v nemščini, pozneje pa so jo prevedli še v italijanščino in latinščino in je v letih 1729–58 doživela kar osem izdaj. V prvem delu je bila opisana zgodovina božje poti, v drugem pa so bile molitve in pesmi z notami.

Božja pot je zelo slovela, še posebej ker je glas o njej prek jezuitskih propagandistov v večjih mestih Evrope segel celo do kronanih glav, npr. do avstrijske cesarice Marije Terezije. Vladarji so prispevali drago-

radmirske božje poti ni bila dolga: leta 1783 je odlok dunajskega dvora tako kot druge odpravil tudi to romarsko pot.

Stržinar je v slovenskem jeziku izdal dve knjigi, obe pa se nanašata na Franciškovo cerkev na Stražah.

V Gradcu je leta 1729 na 272 straneh izšla knjiga Katoliš kršanskiga vuka pejsme, ki je prve slovenska katoliška pesmarica. Knjiga je zanimiva zaradi predgovora, v katerem Stržinar poudarja, da izdaja svoje pesmi zato, da bi se mladi ljudje učili krščanskega nauka in branja. Opustili naj bi prazne, škodljive in sploh slabe pesmi in prepevali te iz njegove knjige. S slabimi pesmimi misli na tiste, ki jih pojejo godci, in na ljudske pesmi o svetnikih, ki so po njegovem bolj škodljive kot koristne, npr. zlati očenaš. Seveda pa se zgraža tudi nad pohujšljivimi in pregrešnimi pesmimi, ki so jih ljudje peli v tistem času. (Njegovo stališče je torej moralistično.) Predgovor h Katoliš kršanskiga vuka pejsmim je – kot pravi Marijan Smolik – „prvi slovenski katoliški teoretični tekst o vlogi nabožne pesmi“.

Pesmi so najbrž narejene po nemških, zato imajo večjo pesniško vrednost le posamezne. Pesmarica nasploh pa je pomembna že zato, ker je v času, ko so bile slovenske knjige silno redke, sploh izšla, in zaradi poudarjanja potrebe po branju. (Stržinar piše: „K zadnjemu tedej vas opominam, da se bel slovenskega druka (tj. tiska, črkopisa) vučite...“ – V knjigi uporablja rodno škofjelosko narečje.)

Gotovo je Stržinarjevo tudi sicer nepodpisano delo, ki je

izšlo leta 1730 v Ljubljani pod naslovom Pejsem od teh velikih odpustikov te svete križove poti per te novi cervki svetiga Francisca Xaveria v Gornim Gradu, v katerem pa ni kakšnih presenetljivo boljših verzov kot v prvi pesmarici, pa tudi veliko krajše je (ima le 30 strani).

Popolnoma objektivno je mnenje, „da je bil (Stržinar) v resnici samo množitelj verskih tekstov po starih geslih, ne pa morda pesnik, umetnik. Pač pa je res, da je z njo dokazal svojo ljubezen do slovenskega jezika in do naše knjige“ (France Jesenovec). To pa je ob upoštevanju knjigi nenaklonjenega časa najbrž dovolj, da si Stržinar tudi s svojim skromnim delom zasluži naše spoštovanje.

PETER WEISS

NA MRTVIH DAN

Noči se...
Mineva pust, turoben dan
– vseh mrtvih dan.
Skrivnostno tiho domovanje
zajel je mir.
Tišina...
Obiskovalci so odšli,
le svečk na tisoče gori
in cvetje slednji grob krasí.
Njim v spomin.
Poslednji dom...
Koliko svojevč tu leži,
nevzdravno, večno tukaj pi
v objemu smrti.
Povratka ni.
To noč
vprašanje vstaja, nas teži,
kdaj jaz, kdaj ti – mi vsi
pod cvetjem bomo spali tam
na mrtvih dan.
ŠTEFKA PETEK

**CATHOLISH
KERSHANSKIGA VUKA
PEISSME,**
Kafes fi
Per Kershanskimo vuko,
Boshyh potyh, per svetimu
Milijonu;
Inu slasti per futimo
**FRANCISCO
XAVERIO**
Na Strashes Gorniga Gradu Fare
nuznu poyo.
Kir ie vsaki dan sa vsakiga Ro-
maria Popolnoma Odpustik entras
v lita.

Pogmerane inu na svitilobo dane
V Nemskim Gradzu
Per Widmanstadianskih Erbzhah.
Anno 1729.

Naslovná stran prve Stržinarjeve slovenske pesmarice
cene mašne plašče, zlate in srebrne kelihe, monštrance in druge dragocenosti, ki so danes povečini shranjene v radmirski zakladnici. Toda zlata doba